

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmika nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne petiti-vrate po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Glavna skupščina „Hrvatske napredne stranke“.

V Zagrebu, 4. januarja.

Napredno gibanje na Hrvatskem je še mlado; šele pred nekaj leti je stopilo v javnost nekaj mladih s svobodoumnimi idejami prožetih mož, ki so se združili v posebno skupino, ter ji nadeli ime „napredne stranke“. Čim se je oživelo ta stranka, je takoj pričela z najintenzivnejšim delom, da pripomore svojim idejam do veljave in zmage v javnem življenju. Osnovala si je svoje glasilo „Pokret“, ki je sprva izhajal kot teden. Ker so bili v vrstah napredne stranke zgolj mladi, za svobodoumne in napredne ideje navdušeni, a poleg tega do skrajnosti požrtvovalni in delavni ljudje, se je stranka skoro okrepila, pridobivši si pristašev v vseh, zlasti pa v inteligentnih slojih. Jedva je poteklo leto, že se je napredna stranka, dasi je bila takoj od svojega rojstva predmet najhujših in najljutejših napadov s strani skoro vseh starejših političnih skupin, tako ojačala, da je lahko pričela z izdajanjem „Pokreta“ kot dnevnika. S tem je bil storjen velik korak naprej, zakaj samo stranka, ki ima na razpolago velik, vsak dan izhajajoč list kot svoje glasilo, more uspešno širiti svoje ideje v javnosti in jim pripomoči do veljave. „Pokret“, izvrstno urejevan, si je skoro pridobil v javnosti največji ugled; posledica tega je bila, da je tudi stranka pridobivala vedno več pristašev in zagovornikov. To seveda ni bilo po volji niti vladajoči stranki, še manj pa onim krogom, ki so stopali pod praporom klerikalizma. Madjarini in klerikalci so uvideli, da jim je stopil nasproti silen sovražnik, silen ne morda po svoji številnosti, nego po moči svojih idej, sovražnik, ki je grozil uničiti in narodu njihov vpliv, ugled in veljavo. Zato so se združili v eno falango proti novemu nasprotniku in pričeli najljutejšo borbo proti njemu. Nastopili so hudi časi za „Pokret“ in njegovo stranko — časi brezobzirnega preganjanja. Vlada in klerikalci so zastavili vse svoje sile in porabili vsa dopustna in nedopustna sredstva, da uničijo to mlado, njim toli nevarno stranko. Toda ta njihov trud je bil brezuspešen. Napredna stranka je vkljub preganjanju pridobivala vedno več na ugledu in veljavi in skoro si je priborila najodličnejše mesto v hrvatskem političnem življenju. Neposredno po njeni zaslugi je nastal na Hrvatskem takozvani „novi kurz“, ki je rodil reško resolucijo, ki je bila odločilnega pomena za razvoj političnih razmer v Hrvatski in Slavoniji. Pri zadnjih saborskih volitvah si je združena opozicija izvojevala sijajno zmago in strmoglavila stari režim, ki je spravil Hrvatsko na rob propada. Pri teh volitvah so si naprednjaki pridobili dva saborska mandata, dasi so vstopil v volilno borbo brez vsake organizacije. Posledica teh volitev je bil vsestranski politični preokret na Hrvatskem, doba splošnega preporoda. Zasinilo je na Hrvatskem solnce svobode, ustavne svoboščine so stopile zopet v veljavo. Nastale so druge razmere in po spremenjenih razmerah

se morajo ravnati tudi potične stranke. Kot solidna, na realnih temeljih sloveča skupina je hrv. napredna stranka čutila takoj potrebo, da se prilagodi novim razmeram, pristopila je k svoji organizaciji. V to svrhu se je sklicala glavna skupščina v Zagreb, ki je započela svoje delo v nedeljo dne 3. t. m. Skupščina je bila v mali dvorani „Kola“. Otvoril jo je predsednik stranke dr. Iv. Lorković, ki je v iskrenih besedah pozdravil udeležence, pred vsem one kmetskega stanu ter predlagal za predsednika skupščine dr. G. Gaja, za podpredsednika dr. Tartaglijo in Tomljenovića, za tajnike pa dr. Demla in dr. Žanića. Predsednik dr. Gaj se je zahvalil na izvolitvi in oddal besedo dr. Iv. Lorkoviću, da poroča o političnem položaju in o delovanju stranke. Dr. Lorković je v svojem govoru naglašal, da stoji današnji politični položaj v znaku krize, ki je nastala vsled zadnjih saborskih volitev.

Preokret na Hrvatskem se ni dogdil samo pod uplivom preokreta na Ogrskem, marveč je bil v prvi vrsti plod novega kurza, ki je posledica narodne samozvesti. Ta preokret nosi obilježje popolne narodne osamosvojitve. Novi kurz sloni na reški resoluciji in na sporazumu Hrvatov in Srbov. To je baza novega kurza. Vsled reške resolucije in sporazuma Hrvatov in Srbov se je posrečilo, da se je združila madjaronska stranka. Pol. pravec, ki leži v reški resoluciji in sporazumu Hrvatov in Srbov, je podlaga boljše bodočnosti, zakaj nastala bo velika borba za narodno in državno neodvisnost, kar bo stalo sicer mnogo žrtev, a bo brez dvoma vodilo do uspeha. Dosedanji režim je sicer zrušen, toda to je zgolj negativen uspeh; dopolniti ga je treba s tem, da se odpravi iz javnega življenja vsaka korupcija, zajamči popolna neodvisnost in vse ustavne svoboščine ter se odstrani s svojih mest nositelji korupcije veliki župani, drž. pravdniki in vsi drugi, ki so podpirali stari režim. Ustavna prava nudijo možnost uspešnemu razvoju političnega življenja, sedaj je prišel moment, da se zgrade barikade in garancije za vse ustavne svoboščine.

Napredna stranka bo v prvi vrsti delovala na to, da se zajamčijo ustavne svoboščine. V koalicijsko stranko, ki niso za demokratska načela, in so nasprotnice splošne in enake volilne pravice. Napredna stranka je pa na stališču, da zahteva splošno in enako volilno pravico. Strankino glasilo „Pokret“ je od početka zastopalo pravec, ki ga sedaj vse javno mnenje smatra za pravilen; „Pokret“ se je boril proti temu, da bi bili Hrvati orodje v tujih rokah proti svoji svobodi. To načelo je zmagalo in postala oficialno in odseva v reški resoluciji. Došlo je do koalicijske opoz. elementov; program koalicijske je takorekoč delo napredne stranke. Pri volitvah si je stranka pridobila 2 mandata; poslanca Gjalski in dr. Šurmin pripadata napredni stranki. Stranka je postavila 5 kandidatov, 2 sta prodrli, 3 pa propali. Treba delati na to, da se številno naprednih poslancev pomnoži.

Naj bi bil vsak posameznik pro-povednik napredne misli, potem bo

strankino delovanje še bolj uspešno, kakor je bilo dosedaj in ideje napredne stranke bodo zmagovale na vsi črti.

Nato je poročal urednik Večeslav Wilder o strankinem časopisu. Govoril je o postanku in razvoju „Pokreta“, slikal njegovo borbo proti sistemu in klerikalizmu ter naglašal, da se „Pokret“ ne more misliti brez borbe proti klerikalizmu. Dr. Korporić, lastnik in urednik „Hrv. Naroda“, ki je nedavno tega secesioniral iz Radićeva „Pučke seljačke stranke“, je izjavil v svojem imenu in v imenu svojih somišljenikov, da se pridružijo napredni stranki. Nato je poročal, navdušeno aklamiran, poslanec na saboru in v parlamentu dr. Gjuro Šurmin o pol. situaciji. V svojem govoru je naglašal, kako zelo se je v zadnjem času spremenila splošna situacija. Ban je preje smatral delegate v parlamentu kot svoje sluga, sedaj jih že priznava za sebi vredne faktorje, ki imajo celo moč nad njim. Tudi minister Josipović se je že pokoril delegatom. To je prvič, da se ban in minister pokorita delegatom, ki sta jih preje smatrala zgolj za svoje služabnike. Koalicijska bo izvedla vse potrebne reforme, ki so potrebne, da se zagotove vse ustavne svoboščine, sicer ne preko noči, a vsekakor tekom nekaj mesecev. Kar se tiče odstranitve iz uprave nositeljev starega režima, je toliko gotovo, da pridejo na ta mesta pošteni ljudje, ki se bodo pokorili narodni volji in delovali po intencijah poslancev. Na predlog ravnatelja Iv. Ancela se je izrekla poslancema Ljubi pl. Babiću-Gjalskemu in dr. Gjuru Šurminu zaupnica za njihovo delovanje v saboru in parlamentu.

Popoldne je bila na dnevnem redu razprava o programu hrv. napredne stranke. O političnem programu so govorili dr. Iv. Lorković, dr. Milan Heimerl in dr. Tartaglia. Veliko senzacijo je vzbudil govor dr. Heimerla, ki je prečital tri tajna pisma bivšega podbana Chavarka, nanašajoča se na nositelje novega kurza, oziroma priprav za saborske volitve. Nato se je sprejel ta-le splošni politični program:

Temeljna načela stranke so: 1. Narod je izvir vseh pravic v državi; 2. vsak narod ima pravico, da se zedini in da odloča sam svojo usodo v svoji državi; 3. manjši narodi teže za tem, da si v zvezi s sedanjimi in sorodnimi narodi olajšajo pogoje svoje borbe za narodni obstanek in državno neodvisnost; 4. Hrvati in Srbi so eden narod z dvema ravnopravnima narodnima imenoma; 5. Obstanek, razvoj in napredek narodne države so odvisni od primernega prosvetnega in gospodarskega napredovanja vseh društvenih razredov; 6. vsi ljudje imajo pravico do enakosti pred zakonom in drž. upravo in do enakih pogojev za preskrbitevne življenskih potreb in za razvitek svojih sposobnosti; 7. duševna svoboda je najkrepkejši dvigatelj napredka in svobode naroda; 8. cerkev in država naj bosta neodvisni druga od druge; zbog tega se naj cerkev loči od države; 9. končna težnja prosvetljenega človeštva je zveza ravnopravnih narodnih držav in

svetovni mir. 10. poštenje v javnem življenju se ne more ločiti od poštenja v privatnem življenju.

Na teh temeljnih načelih se ima razvijati narodna politika, ki je obsežna v tehle točkah: 1. Probujanje hrvatske narodne zavednosti, zaščita posesti narodnih manjšin in malega narodnega človeka v mešovitih krajih, obramba proti raznarodjenju hrv.-dece v šolah s tujim učnim jezikom; primerna skrb za hrvatske izseljence in koloniste; 2. širjenje zavednosti o edinstvu naroda hrvatskega, rešitev spora hrvatsko-srbskega v smislu ravnopravnosti; složna zaščita v nevarnosti se nahajajočega naroda hrv. srbskega življa v Bosni, prepuščajo vprašanje o polit. pripadnosti teh dežel odločitvi njihovega prebivalstva; 3. prosvetno in gospodarsko zbližanje s Slovenci in Bolgari; obramba proti osvojevalnim težnjam političnim ali gospodarskim katerekoli tuje politike in sporazum naroda hrvatskega in srbskega s podunavskimi in balkanskimi narodi v svrhu obrane proti tem osvojevalnim težnjam; 4. ojačenje slovanske vzajemnosti s spoznavanjem jezikov slovanskih narodov, z objasnjevanjem smisla in njihovega razvoja in z obdrževanjem vezi književnih, umetniških in po možnosti tudi gospodarskih.

O gospodarskem in socialnem programu sta poročala dr. Fr. Poljak in Veljko Tomić, o prosvetnem in šolskem programu pa prof. Josip Pasarić in prof. G. Turčić. Poročila so se z neznatnimi spremembami sprejela.

Na večer so se otvorili novi prostori „Naprednjačke čitaonice“ v hiši saborskega predsednika dr. B. Medakovića. Čitalnico je otvoril s sijajnim govorom predsednik Ljuba pl. Babić-Gjalski. Nato se je razvila živahna zabava, za katero so v prvi vrsti skrbele ga. Polakova, gea. Mihičić in ga. Majcenova.

V ponedeljek dopoldne se je razpravljalo o organizaciji stranke. O tej temi sta poročala dr. Nikola Hoffer in Iv. Ancel z obširnimi, vsestransko temeljitimi referati. Organizacijski načrt se je nato po daljši debati z neznatnimi spremembami sprejel. Na predlog g. Ancela se je določilo, da naj se stranka v bodoče zove „Hrvatska napredna ljudska stranka“. Ta določba se je sprejela v § 1. organizacijskega načrta.

Glasom tega organizacijskega statuta stoji na čelu stranke osrednji odbor, obstoječ iz najmanj 24 oseb; ta odbor voli iz svoje srede predsednika, dva podpredsednika, tajnika in blagajnika, razen tega si izbere še posebne izvestitelje za vprašanja politična, gospodarska, prosvetna, socialna, za propagando, za strankarsko časopisje in za volitve. Vsako leto se mora prirediti glavna skupščina, na kateri imajo pravico glasovanja predsedniki okrajnih odborov, odposlanci okrajnih organizacij, člani osrednjega odbora, uredniki strankinih glasil in časopisov in saborski poslanci, ki pripadajo stranki.

Podpredsednik Tomljenović je končno predlagal, naj se z ozirom na to, da je temeljno načelo strankinega programa, da so Hrvati in Srbi en narod z dvema ravnopravnima imenoma, omogoči tudi

Srbom, da lahko vstopijo v napredno stranko.

Ta predlog se je v principu sprejel in se je naročilo odboru, naj to vprašanje proučuje in prihodnjič predloži skupščini tozadevne konkretne predloge. Po poročilu dr. Iv. Lorkovića in dr. Tartaglije se je z navdušenjem odobrila sklenjena fuzija hrvatske napredne in hrvatske demokratske stranke. Z viharim odobrenjem se je vzelo na znanje tudi poročilo dr. Iv. Lorkovića, da se na izrečno željo posameznih rodoljubov v Bosni in Hercegovini tudi ti dve deželi priklonijo organizaciji napredne stranke. Ko je skupščina soglasno sprejela predlog dr. M. Heimerla v zadevi prirejevanja shodov, ki bi naj vsepovsodi zahtevali uveljavljanje ustavnih svoboščin, predlog dr. Korporića v zadevi prodaje baron Gutmannovih domen in nekatere druge predloge, se je volil osrednji odbor, v katerega so bili med drugimi poslani dr. Iv. Lorković, Iv. Ancel, dr. Smodlaka, prof. Pasarić, V. Wilder, dr. M. Heimerl in dr. S. tem je bil dnevni red izčrpan in predsednik dr. Gaj je zaključil shod z željo, naj bi bili zaključki skupščine uspešni in rodili obilnega sadu, da bi napredna stranka skoro postala ne samo najuglednejša, nego tudi najveljavnejša in najmočnejša stranka v deželi.

Udeležba pri skupščini je bila izredno številna: udeležilo se je zbora nad 400 oseb. Vsi ti so vztrajali do zadnjega na shodu, sledili pazno teku razprave in se marljivo udeleževali debat, kar pač izpričuje, da so v hrvatski napredni stranki zbrani najinteligentnejši sloji. Na shodu so bili navzoči trije saborski in državni poslanci: dr. Gjuro Šurmin in Šandor Gjalski in Srb Svetozar Pribičević. Zborovalci so jim priredili ob njihovem prihodu iskrene ovacije. Bosno in Hercegovina sta na skupščini zastopala dr. Orešković in dr. Pilar. — Kot svobodomiselnih in naprednih Slovencev se iskreno radujemo, da se je skupščina hrvatske napredne stranke tako sijajno in uspešno završila ter želimo, da bi hrvatski naprednjaki čim najpreje mogli oživitvori in uveljaviti one krasne ideje, ki tvorijo bistvo strankinega programa!

Občni zbor „Slovenske Sokolske Zveze“ in jugoslovanski zlet v Brežicah.

Tako pomembnih binkošnih praznikov še niso kmalu — ali pa nikoli — doživele Brežice in okolica, kakor letos. Brežice in okrajni brežiški zastop imajo v rokah nemškutarji na jako umeten način, a njihova moč in oblast se jim že maže in to ti odpadniki slovenski sami dobro čutijo. Zato se s krčevitim naporom branijo proti prodirajoči slovenski zavednosti in uporabljajo vsa sredstva, da bi se obdržali na površju, na katerem ne bodo dolgo.

Da vzbudi in okrepi v brežiškem in okoličanskem ljudstvu narodno zavest, povabil je brežiški Sokol ob priliki razvija društvene zastave slovensko, hrvatsko in srbsko sokolstvo, da se udeleži te slavnosti in ob tej

priliki pokaže svojo jugoslovansko vzajemnost.

Imenovano sokolstvo se je kar najradostnejše odzvalo temu narodnemu pozivu.

Ko so brežiški nemškutarji — pravih Nemcev menda ni niti 10! — zvedeli, da se namerava vršiti jugoslovanski sokolski zlet in sokolska slavnost v „njihovih“ Brežicah, pihali so jeze in srda in skušali na vse načine preprečiti ta zlet in slavnost. Vlada kot dobrohotna čuvarica svojih občutljivih, nežnih otrok je seveda hotela ugoditi njihovim željam, a se je naposled morala vdati pritisku slovenskih mož in ugoditi opravičeni slovenski zahtevi.

Mestna občina je prepovedala razobesiti slovenske zastave. Vsled pritožbe s slovenske strani je moralo okrajno glavarstvo tej pritožbi ugoditi, vsled česar so letošnje binkoštno praznike plapolale v Brežicah prvič slovenske trobojnice.

Ko se je okrajni glavar moral tako vdati, zdelo se mu je, da preti silna nevarnost brežiškemu nemškutarstvu. Za vzdrževanje reda je bilo že preje določenih 75 orožnikov, a glavarju se to ni zdelo dovolj. V soboto se je odpeljal na namestništvo v Gradec, kjer je slikal sokolski zlet v Brežicah kot nekaj tako strašnega tako nevarnega, da je zmoledoval dve kompaniji 27. pešpolka Belgijcev v Ljubljani, ki so na telefonični poziv prišli v Brežice v noči od sobote na nedeljo stražiti „Deutsches Heim“, ki stoji skoraj nasproti „Narodnemu domu“. Kako odveč, ljudem tako pokvarjati praznike!

Kljub tolikemu strahu, kar je dokaz, na kako šibkih nogah stoji brežiško nemškutarstvo, in kljub raznim izzivanjem in surovostim od strani nemškutarjev se je vzpored vsega slavlja izvršil dostojno, častno in mirno, in je slavnost dosegla popolnoma oni cilj, ki so ga nameravali prireditelji.

Sprejem delegatov „Slovenske Sokolske Zveze“.

Ob 3. uri popoldne v nedeljo so se pripeljali v Brežice delegati „Slov. Sok. Zveze“. Že ob progi od Sevnice dalje jih je zbrano ljudstvo navdušeno pozdravljalo, mogočne slovenske trobojnice so vihrale v znak, da je na slovenskih tleh Slovenec sam in edini gospodar.

Nad vse srčen je bil sprejem na kolodvoru v Brežicah. Obilna množica ljudstva je prišlece viharno pozdravljala. Krepka četa brežiških Sokolov je sprejela delegate pod vodstvom staroste brata dr. Straška, ki jih je navdušeno pozdravil v imenu brežiškega Sokola in slovenskega naroda v Brežicah in okolici. Za pozdrav se mu je zahvalil Zvezni starosta brat dr. Ravnihar, ki je dejal, da so slovenski Sokoli z veseljem pozdravili klic brežiškega Sokola; da so se odzvali temu klicu, njih je vezala dolžnost; brat prihaja v tiski bratu na pomoč. Da so slovenski Sokoli prišli v Brežice, so pokazali, da stoji na strani slovenskih Brežičanov vsa slovenska domovina.

Z ljubljansko Društveno godbo na čelu so odkorakali Sokoli v mesto. Povsod so bile hiše okrašene s slovenskimi trobojnicami, ob cesti zbrano ljudstvo je pozdravljalo Sokole z „Živio Slovenci!“ Dražestne gospice in gospe, pa tudi kmetske žene so sipale dehteče cvetje na Sokole, topiči so pa pokali, da se je tresla zemlja. In ko so prišli Sokoli pred „Narodni dom“, so zaorili „Nazdar.“ in „Živio.“ klici iz vseh ust, mladih in starih, v ozračju je pa plapolalo vse polno slovenskih trobojnic.

Zborovanje „Slov. sokolske zveze“.

Zborovanje se je vršilo ob 5. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“. Otvoril je Zvezni starosta brat dr. Ravnihar, ki je v svojem govoru dejal, da je velikega pomena današnje zborovanje. Zborujemo na vročih tleh brežiških. Naš cilj je, videti domačo slovenska tla svobodna. Da nas je brežiški „Sokol“ povabil v Brežice, ni nikaka demonstracija, ampak pokazati hočemo, da eksistujemo in da imamo življensko moč v sebi. Danes stopa odbor prvič pred zborovalce,

da poroča o svojem delovanju. Nismo priredili nobene hrupne slavnosti, a vendar ne prihajamo praznih rok. Nismo hoteli ustanavljati sokolskih društev, ki bi samo hiral in propadala, naš namen je graditi temelj vsakemu poedinemu sokolskemu društvu, ker le potem more uspevati „Slovenska sokolska zveza“. Zato je bil odbor v zvezi z vsemi slovenskimi društvi, da jih prepriča o visoki ideji Sokolstva. Oživili smo med drugim zlasti dolenjskega „Sokola“. Da dosežemo kak cilj, je treba vaditeljskih kurzov, premišljevanj moramo, da dobimo v svojo sredo n. pr. akademike in učiteljstvo, ki se doslej kažejo še docela pasivno proti nam. Izgovor, da so gmotno v slabem stanju, ne velja, ker je med nami marsikdo, ki je še na slabšem in naši vajenci si pritrjujejo radovoljno, da plačujejo mesečnino. Nekatera naša društva so mrtvi udje. Govornik apelira nanje, ker Zveza more delati le z vzajemnim delom. Širimo svojo misijo na Koroško (Živahno ploskanje), zlasti zdaj, ko se odpre nova železnica. Govornik pozdravi vse brate, zlasti pa brežiškega „Sokola“, vse goste, predvsem pa brate Hrvate. (Burni Na zdar-klici in viharno ploskanje.)

Zapisnikar je bil brat Bojan Drenik, overovatelj zapisnika pa brata Verovšek in Vojska.

Nato je prečital tajnik brat Kajzelj imenik delegatov. Ti so prišli iz Brežic, Celja, Domžal, Idrije, Jesenic, Kamnika, Kranja, Ljubljane, Mozirja, Novega mesta, Solkana, Šiške, Trsta, Tržiča, Zagorja in Žalca.

Brat starosta proglasi sklepčnost in da besedo tajniku bratu Kajzelju, da poroča o delovanju „Zveze“. Brat Kajzelj je poročal sledeče:

Pravi sokolski duh se je v slovensko Sokolstvo vselil šele pred 12 leti, ko je brat dr. Viktor Murnik stopil v vaditeljski zbor ljubljanskega „Sokola“. Dr. Murnik je oni mož, ki je slovensko Sokolstvo preustrojl ter privedel na isto pot, po kateri koraka danes češko Sokolstvo. (Burno odobravanje.)

Ljubljanski „Sokol“, ki je dolgo vrsto let samotaril, je dobival zdaj čimdalje več somišljenikov, ki so jeli ustanavljati širom slovenske domovine sokolska društva, tako da danes ponosno dvigajo slovenski Sokoli ob vzhodu našega Triglava, ob Adriji in v zeleni Štajerski svoja junaška krila, povsod vihrajo sokolske zastave, oznanjujoč oholemu tujcu, da smo v svoji domovini gospodarji le mi.

Vsa ta društva so se preteklo leto združila ter ustanovila „Slov. sokolsko zvezo“. O njenem delovanju, zlasti v upravnem oziru, v preteklem poslovnem letu mi je danes poročati. Prvo delo Zveznega predsedstva je bilo, da je naznanilo ustanovitev „Zveze“ vsem že obstoječim slovenskim sokolskim zvezam, ki so v svojih odgovorih s priručnim veseljem pozdravile našo ustanovitev. Zveza je prijavila svoj pristop k ustanavljanju se „Zvezi slovanskih sokolskih društev“ v Pragi.

Med letom se je pomnožila slovenska sokolska četa za dve društvi. Ustanovil se je „Sokol“ v Kranjski gori in v Domžalah, kjer je veliko zanimanje za Sokolstvo.

Zdaj se snujejo tri sokolska društva, in sicer v Mariboru, Škofji Loki in Žaleu.

Zvezni starosta dr. Ravnihar je v to svrhu predaval 17. dec. 1905 v Mariboru o „Sokolstvu“. Predavanje je bilo dobro obiskano. Mariborski „Sokol“ si zgradi v kratkem s pomočjo slovenskih denarnih zavodov svoj lastni dom. 18. marca je bilo v Škofji Loki istočako predavanje o „Sokolstvu“. Predaval je zopet isti predavatelj.

Statistike bratu tajniku ni bilo mogoče natančno sestaviti, ker od večine društev ni dobil potrebnih podatkov, vendar jo je podal natančno, kolikor je je dobil.

Danes obstoji 22 slov. sokolskih in eno žensko telovadno društvo, ki so vsa brez izjeme pristopila k „Zvezi“. Vseh slovenskih Sokolov je

zdaj okoli 2600 in se je slovenska sokolska četa od lanskega leta izdatno pomnožila.

Preteklo leto je imelo predsedstvo 4 seje. Sklepalo se je zlasti o sestavi domačega in izletnega reda in o določitvi društvenih znakov in kroja. Vsa ta vprašanja so že rešena. Vzorna pravila in domači red bodo objavljeni v „Slov. Sokolu“. Glede kroja se ni nič definitivnega sklenilo in bo o tej točki razpravljaj prihodnji odbor.

Zveza je odposlala brzojavko na mednarodno tekmovalne telovadbo v Milanu, ker se ni odzvala povabilu ondotnega gimnastičnega društva, da bi se udeležila te telovadbe. Za poje dobila zahvalo.

Odbor Zveze je sklenil, da se slovensko sokolstvo korporativno udeleži vsesokolskega zleta v Zagreb, v kar ga veže dolžnost, da vrne bratom Hrvatom njihov časten obisk na II. vsesokolskem zletu v Ljubljani. Pa tudi srce naše nas veže, da se udeležimo tega zleta. Iz Zagreba se nareži izlet v Črno goro, kjer naj tudi slovenska telovadna vrsta pokaže svojo spretnost, izurjenost in sokolsko svoje delo.

Slov. sokolska zveza se je po deputaciji udeležila slavnosti Stritarja, kateremu se je poklonila posebej in mu čestitala k njegovi 70letnici. Jubilar se ji je kar najpristroneje zahvalil z željo, da bi se slovensko sokolstvo krepko kot doslej tudi v bodoče razvijalo.

Zveza je po pooblaščenju dala zabiti srebrn žebelj v drog zastave poljskega Sokola v Vielički.

Za ljubljanskim Sokolom so najagnejši celjski, gorenjski in Kranju ter idrijski Sokol, ki neumorno delujejo in ustanavljajo nova sokolska društva. Kadar se bodo vsa slovenska sokolska društva ravnala po njih, bo prišel čas, ko bomo rekli s ponosom: kdor Slovenec, ta Sokol. Na zdar! Gromoviti „Na zdar“ klici in navdušeno ploskanje je sledilo tem besedam.

Brat starosta se zahvali bratu tajniku za vestno sestavljeno poročilo.

O denarnem stanju je poročal brat Rogelj, ker je bil blagajnik brat Vesel službeno zadržan. Skupnih dohodkov je bilo 1141 K, stroškov pa 669 K 71 v., torej prebitka 471 K 29 v. Vsa društva niso vršila svoje dolžnosti, od 23 jih je vplačalo članarino le 13, a še od teh nekatera le deloma. V prihodnje bodo stroški rastle, zato apelira poročevalec na društva, da vpošljejo zaostalo članarino, to pa zlasti zaradi vsesokolskega zleta v Zagreb in izleta v Črnogoro.

Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

O delovanju vaditeljskega zbora „Slov. Sokolske zveze“ je poročal brat Smrtnik.

Vaditeljskemu zboru je izročeno tehnično vodstvo Zveze. Urejata mu je telovadne zadeve in izvrševati vsa ž njimi zvezana opravila, sploh vršiti vse zvezne naloge glede telovadne izobrazbe in napredka. Tako je po zveznih pravilih začrtana naloga zveznemu vad. zboru.

Danes, ko polaga vaditeljski zbor v prvič obč. zboru račun o svojem delovanju, res ne more že kazati na vidne uspehe svojega dela, vendar je pa tudi to delo, ki ga je izvršil vadniški zbor v pretečenem letu, vredno, da se omenja v kroniki.

Zvezni vaditeljski zbor je najprej skrbel za svojo notranjo uredbo, kateri je bila posvečena večina njegovega dela v preteklem letu.

V I. seji dne 1. oktobra 1905 je zvez. vad. zbor kooptiral v smislu pravil 5 bratov vaditeljev in sicer: br. Bukovnika Viljema, Drenika Bojana in Vincenca Viljema, vse tri iz Ljubljane, Kranjca Ludovika iz Gorice in Sajovica Evgena iz Kranja. Za podnačelnika je izvolil zbor br. B. Drenika. Nadalje je izvolil zbor v tej seji tri zvezne nadzornike, in sicer za Kranjsko br. Bojana Drenika, za Primorsko br. Josipa Zadela in za Štajersko poročevalca Smrtnika.

V II. seji je sklenil zvezni vad. zbor izdelati načrt poslovnika za vad. zbor S. S. Z. in ga poslati vsem čla-

nom zborovim v proučevanje. To delo je prevzel br. Evgen Sajovic.

O nadzorstvu zveznih društev so se sprejela med drugim sledeča navodila za nadzornike:

I. Nadzorovati je zvezna društva po možnosti dvakrat na leto, vsekakor pred velikim javnim nastopom. da se na ta način povzdigne enotnost in izvežbanost društev.

II. Nadzornik mora sestaviti o izvršenem delovanju zapisnik in ga poslati zvez. vad. zboru, ki pošlje prepis zapisnika odboru nadzorovanega društva.

Enako se je sklenilo tudi urediti vadbene načrte za člane, naraščaj in ženske oddelke.

Pri III. zborovi seji dne 13. maja t. l. se je sprejel po br. Evgenu Sajovicu predlagani vadbni načrt za člane in naraščaj. Ta načrt je izdelan po najnovejšem vadbemem sestavu br. dr. Jindřich Vanička in ga je založila Zveza.

Odobren je bil tudi načrt poslovnika za nadzornike; načrt poslovnika za vad. zbor se je pa odložil za nadaljno proučevanje do prihodnje seje.

Nadalje je sklenil vad. zbor izdelati tiskovine za statistične izkaze, katere bodo morala v zvezi združena društva vsakega pol leta vestno izpolnjevati ter pošiljati predsedstvu zveze, ki bo odslej lahko vodilo natančno statistiko o vseh naših društvih.

Ko se je izkazalo, da ne zadostujejo za sedanje število naših društev samo trije nadzorniki, je izvolil odbor še dva nadzornika, in sicer br. Evgena Sajovica in Miroslava Ambrožiča.

Vaditeljski zbor je vodil tehnične priprave za zlet v Brežicah in Zagreb in ukrenil vse potrebno, da bo slovensko sokolstvo častno rešilo svojo nalogo.

Zvezni vadniški zbor je bil v pismeni zvezi skoro z vsemi društvi in načelniki.

V minulem letu je storil zvezni vaditeljski zbor razmeram primerno svojo dolžnost, zaveda se pa dobro, da je še mnogo dela nerešenega, katerega mora izvršiti sedanje sokolstvo. Dosedanja požrtvovalnost, vstrajnost in složnost vseh članov zveznega vad. zbora pa nas vtrjuje v prepričanju, da bo vse to sokolsko delo, ki še čaka rešitve, izvršeno v proseh in čast združenem slovenskemu sokolstvu in vsemu slovenskemu narodu.

Tudi to poročila je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Preglednik brat Novak je poročal, da so pregledniki našli vse knjige in račune v redu, zato predlaga, da se blagajniku podeli odveza. (Sprejeto.)

Nato so se vršile volitve. Odanih je bilo 85 glasov. Izvoljeni so bili: za starosta brat dr. Ravnihar s 74 glasovi, za I. postarosta brat dr. Rybař s 83 glasovi, za II. postarosta brat dr. Gvidon Srnec s 54 glasovi, za načelnika brat dr. Viktor Murnik z 72 glasovi, za tajnika brat Kajzelj s 70 glasovi, za blagajnika brat Vesel z 72 glasovi, za zapisnikarja brat Bojan Drenik s 50 glasovi, za namestnike pa bratje Rogelj s 56, Vincenc z 59 in Perdan s 44 glasovi. Za preglednike so bili z vzklikom izvoljeni bratje: Julij Novak, Sachs in dr. Janko Šavnik.

Članarina za prihodnje leto se je določila na 1 K.

Pri slučajnostih je bil najprej sprejet predlog brata dr. Viktorja Murnika, da se naroči odboru, da se pri snovanju novih društev ozira na to, da se ta društva imenujejo „Telovadno društvo Sokol v X.“. Misel je sprožil brat dr. Kušar. Sprejeto je bilo nadalje, da predsedstvo Zveze upošteva željo, da se priredi prihodnje leto, če mogoče, izlet v Trst, kjer naj bi bil tudi občni zbor. Predlagatelj brat doktor Viktor Murnik. Da bi se definitivno sklepalo, da bi bil občni zbor v Trstu, kot je želel tržaški zastopnik brat Muha, ni obveljalo.

Brat dr. Benković je predlagal, naj Zveza potrebno ukrene, da se preprečijo napadi, kakršen je bil v

„Slov. Narodu“ na brežiškega Sokola, kateremu se je baje po krivici očitilo, da je lansko leto pri občnem zboru popival po beznicah. Brat dr. Ravnihar je odgovoril, da je „Slovenski Narod“ neodvisen list, kateremu ne more nihče posegati v uredništvo in tudi Zveza ne. Blamirali bi se, če bi storili to. Da se Zveza ni obrnila na prošnjo brežiškega Sokola zaradi prepovedane slavnosti na narodnonapredne poslance, je vzrok, da je govornik ravno isti dan, ko je dobil omenjeno prošnjo, bral v listih, da je slavnost dovoljena, da jo je izposloval klub, v katerem sede tudi štajerski slovenski državni poslanci. Narodno-napredni poslanci bi se le blamirali pri vladi, če bi pripapljali s prošnjo za kako stvar, ki je že dovoljena.

Sprejme se nadalje predlog brata Koštnapfla, da mora biti vsak Sokol izvršujoč član onega sokolskega društva, ki je v kraju, kjer prebiva dotičnik.

Brat Drenik priporoča prihodnjemu vaditeljskemu zboru, naj ne pusti, da bi propadel Sokol v Kranjski kot gori v jako važni postojanki na koroški meji.

Želji brata Klemenca, da bi člani hodili k slavnostim kot v Atenah in Milanu v svrhu izobrazbe, se ni ugodilo.

Brat Smertnik je izrazil željo, da bi bil „Slov. Sokol“ glasilo Zveze, kar bi bilo v splošni prid; seveda naj bo brat dr. Murnik še vedno urednik.

Brat dr. Murnik opozarja na mogoče cenzurne razmere, ki se lahko poslabšajo. Predali lista so pa bili Zvezi vedno odprti.

Sprejme se predlog brata Julija Novaka, da se odpošlje jugoslovanski učiteljski skupščini v Šoštanju brzojaven pozdrav s povabilom na vstop v sokolski krog.

Načelniku bratu Smertniku se je na predlog brata Roglja izrekla zahvala.

H koncu se zahvalita brata dr. Murnik in dr. Ravnihar za izkazano čast z izvolitvijo.

Starosta dr. Ravnihar se zahvali na to zborovalcem za udeležbo in upa, da bo zveza tudi v nadalje spolnovala svoj namen.

Zvezi so došli brzojavni pozdravi iz sledečih krajev: Kutjero (zveza hrv. pevskih društev), Ljubljana (župan Hribar in Rožman), Enzersdorf (dunajska „Zvezda“), Mitrovica (srbski Sokol), Sarajevo (hrvatski Sokol), Gospič (Lički Sokol), Zagreb (Cividini), Praga (Josip Vindyš), Chlumeč (Sokol).

Slavnostni koncert.

Na čast sokolskim gostom je bil v „Narodnem domu“ ob 8. uri slavnostni koncert. Sodelovala sta slavni pevski zbor Čitalnice in ljubljanska Društvena godba. Koncert je bil tako mnogobrojno obiskan, da je moral marsikdo oditi. Navdušenje je bilo velikansko; pevski zbor Čitalnice je pod vodstvom župnika g. Mešička izborna pel. Pevci in pevke Čitalnice se odlikujejo po čistih glasovih. Vsled izvrstnega petja so morali pevci dodati marsikak komad.

Pa tudi društvena godba je neumorno svirala, ob odmorih so pa po dvorani orile navdušene pesmi slovanske, zlasti ker je ravno pred koncertom prišlo hrvatskih Sokolov iz Karlovca, samih veselih ljudi, ki so znali koncert znatno povzdigniti.

(Konec prih.)

Zborovanje „Učiteljske Zaveze“ v Šoštanju.

„Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ si je izbrala letos za svoje glavno zborovanje mični trg Šoštanj, ki je v narodnih bojih nekaj Port Artur s to razliko, da so ga dobili nemškutarji z nasilstvi in sleparstvi, ne pa z junaštvom, tudi še Slovenci nikakor niso kaptulirali, temuž so le v premirju, da si v novi bitki pribore nazaj svojo historično podedovano pravico. Šoštanj, pa je že zaradi svoje idilične lege tudi vreden, da bijejo ne le ondotni,

temuči vsi zavedni Slovenci zanj boj do končne zmage. Dasi je sedaj v Šoštanj nekako medvladje, pri katerem ima glavno besedo c. kr. vladni komisar, vendar je pokazal trg povodom učiteljskega parlamenta slovensko lice. Raz najlepših zgradb so plapolale slovenske trobojnice, posebno ponosno se je vila z gradu, ki je prišel nedavno v roke trojici voditeljev šoštanjskih Slovencev: doktor Mayer, notar Kolšek in bivši župan Rajšter.

Šoštanjske Slovenke in Slovenci pa so tudi tekmovali, da čimbolj priščno pokažejo dragim zborovalcem in zborovalcem, kako cenijo stan pionirstva v slovenski kulturi. S pomočjo neumornega pripravljalnega odbora se je storilo vse, da se pripravi zborovalcem vsaj med odmori nekaj udobnih, veselih minut. Vsi udeleženci, in tudi taki, ki so prisostvovali vsem dosedanjim sedemnajstim Zavezinim skupščinam, so odkrito priznavali, da še menda nikjer ni bilo vse tako lepo pripravljeno, da da bi se skupščina lahko ves čas vršila tako eksaktno, kakor se je v Šoštanju. Dasi je prišlo zborovalcev jako mnogo — pri glavnem zborovanju je bilo do 300 oseb — priskrbljeno je bilo za vse in za vsakega posebej za prenočišče, hrano in druge udobnosti.

Lepo in prijetno bi lahko bilo skupščinarjem, ki so prihiteli od najoddaljenejših slovenskih pokrajin, ne manjkalo bi jim razvedrila in trgu in zapeljivih izletov v prekrasno okolico, toda niso se prišli razvedrit, temuči delat. Ljudstvo je imelo priliko občudovati stanovsko zavest in marljivo delovanje svojega učiteljstva. Malo jih je bilo oba dneva na izpregled, temuči se prebili največ časa v zborovalnici.

Sprejem na kolodvoru.

Sprejem je bil najpristronejši, kakor jih prireja le brat Slovenec bratu Slovencu. Dasi je lilo ves popoldan kakor iz vedra, vendar se je zbralo na kolodvoru vse zavedno slovensko trško prebivalstvo s svojimi voditelji in prireditelji. Svirala je vrla domača godba. Na kolodvoru je pozdravil skupščinarje deželni poslanec gosp. Ivan Vošnjak, z balkona narodnega hotela „Avstrija“ (Rajšter) gosp. dr. Mayer v imenu čitalnice in drugih narodnih društev, v hotelu samem pa gosp. Vinko Ježovnik v imenu okrajnega zastopa. Pripeljalo se je s prvim vlakom kakih 200 skupščinarjev, med njimi lepo število stanovsko zavednih tovarišic.

Zborovanje delegacij.

Ob treh popoldne je bila seja upravnega odbora, zvečer pa so zborovale delegacije skoraj do polnoči. Zborovanje je otvoril predsednik Zaveze gosp. Luka Jelenc s pristranim, bodrečim nagovorom. Zborovanja se je udeležilo nad 80 delegatinj in delegatov. Prvi je poročal tajnik gosp. Dragotin Česnik o delovanju Zaveze in njenih društev. Iz njegovega poročila povzamemo sledeče glavne točke: Zaveza ima 33 društev, ki štejejo 58 častnih, 1810 pravih in 58 podpornih članov, skupaj 1926. Od teh društev jih je na Kranjskem 12, na Štajerskem 15 in na Primorskem 4. Vsa društva so imela v pretekli upravnici dobi 125 zborovanj s 155 predavanji, oziroma hospitacijami. Prirejala pa so društva tudi poučne izlete, zabavne večere, veselice in koncerte v prid „Učiteljskemu konviktu“. Sploh je postalo delovanje društev zadnje čase živahnejše, zanimanje za našo stanovsko zavest se čimdalje lepše širi, tako da zavzema Zaveza v tem pogledu odlično mesto med drugimi učiteljskimi Zavezami v monarhiji. (Res je!)

Za Trst in okolico se je po prižadevanju tov. gosp. Germeka osnovalo novo slov. učit. društvo. V Ljubljani se je osnovalo „Učiteljsko tiskovno društvo“.

V organizaciji pa se je pojavilo zadnje čase tudi nekako nesoglasje med učitelji in učiteljicami. Tovarišice, ki so dolgo let zavzemale nekako apatično stališče v organizaciji, so se zdramile ter stopile v javnost z odločnimi zahtevami. Ta odločni nastop tovariše veseli, ker kaže, da se je tudi pri njih zbudila sta-

novska zavest, ki pa se najjavi tudi v splošnem sodelovanju in v krepki duševni in gmotni podpori pri naši skupni stanovski organizaciji. (Dobro!) Potem ne bo med nami nobene disharmonije; s tem večjim veseljem, s tem boljšim pričanjem bo mogoče zastopati njihove upravičene zahteve; enakemu delovanju enako plačilo (Živahno odobravanje).

Zavezino vodstvo je imelo v pretekli upravnici dobi pet sej, upravni odbor pa dve. Vložni zapisnik šteje 561 števil.

Zadnja glavna skupščina v Pulju je povzročila precej hrupa. Nič ne de! Naša Zaveza je že ponovno pokazala, da stoji na stališču napredka, svobode in enakosti. (Dobro!) In v tem programu tiči naša gotova končna zmaga, kakor se je pokazalo zadnji čas na Hrvaškem. Pri nas se sodi človeka po liberalcu ali klerikalcu, pozablja pa se, da smo vsi bratje in sestre ene matere. V Zavezni zbrano učiteljstvo je gotovo narodno, četudi ni klerikalno. Kako se narodno učiteljstvo v Istri ceni, je pokazal „sprejem“, ki so nam ga priredili narodni voditelji v Pulju. Takega preziranja še ni doživela Zaveza nikjer. Zazelo nas je v srce, ko smo se ozirali okrog, a ga ni bilo, ki bi nam zaklical vsaj skromen „dobro došli“. Oni, ki so se pri občinskih volitvah v Pulju združili z Italijani najradikalnejše struje, niso imeli za svoje krvne brate prijazne besede, temuči preziranje.

Tudi afera „Družbe sv. Cirila in Metoda“ se je rodila povodom lanske skupščine. Učiteljstvo še vedno nima svojega oficijalnega zastopnika v odboru. (Žalostno!)

Glede osnovanja avstrijske učiteljske zveze je stopila naša Zaveza v dogovor z italijanskim učiteljskim društvom v Trstu. Tozadevne okrožnice so se razposlale vsem avstrijskim učiteljskim društvom, ki pa dozdaj še nobeno ni odgovorilo.

Pri Prešernovi slavnosti v Ljubljani je bila Zaveza zelo častno zastopana.

Deželna učiteljska konferenca za Kranjsko se je morala lani takoj ustaviti zaradi obstrukcije delegatov. Uvedla se je proti vsem delegatom disciplinarna preiskava; mi pa pravimo, da bi se morala preiskava uvesti proti tistim, ki so zakrivila vedno stanje kranjskega učiteljstva (Viharno odobravanje). Ali ni v nebo vpijoča krivica, da ima provizoričen učitelj 33 gld. mesečne plače, dočim dobiva navadni kmečki delavec po 4 K na dan. (Sramota!) Ljudski voditelji seveda trdijo, da ni denarja za nas; za šolo ni denarja, a za nje ga je dovolj, da si kupijo tisočake. Ko bi bilo še kaj pravice na svetu, bi morali ti sleparji že zdavno sedeti na obtožni klopi in pod ključem.

Glepe novega šolskega in učnega reda je vodstvo sklenilo poslati c. kr. dež. šol. svetu vlogo, da skliče enketo ljudskih in meščanskih učiteljev, ki naj zadevo podrobno prouči in stavi primerne sprememljive predloge. — Zaveza pa je storila še več raznih sklepov, a upravni odbor je izvedel vse, kar mu je bilo naročeno.

Poročilo se je vzelo z odobravanjem na znanje.

Nato je poročal blagajnik gosp. Fran Luznar o denarnem prometu Zaveze za pretečeno upravno leto. Zavezini listi so povzročili izgube 2576 K 33 h, tako da je bilo čistega premoženja mesto 3997 K 34 h. Je 1421 K, in sicer je za Popotnika dolga „Zvezni tiskarni“ 1030 K 83 h. Pri „Učiteljskem Tovarišu“ se je moralo samo za lansko leto odpisati vsled izgube 2267 K 61 h. Tiska se „Učit. Tovariš“ v 841 izvodi, a plačujočih naročnikov je le 788. „Popotnik“ ima 751 plačujočih naročnikov, a tiska se ga 925 izvodi. — O računu „Zvončka“ je poročal upravnik g. Jelenc. „Zvonček“ se tiska v 1400 izvodi, med temi je plačujočih naročnikov 1079. E dini ta list je bil aktiven s 727 K 36 h. — Pregledovalci so našli račune v redu ter so se odobrili.

Pri določitvi letnih doneskov Zavezinih članov je predlagal blagajnik g. Luznar, naj bi se članarina zvišala na letno eno krono, ker celo organizovano delavstvo plačuje za svojo organizacijo mnogo več, najmanj po 5 K na leto. Podporni udje naj bi plačevali po 50 h. Kadar se Zaveza izkoplje iz sedanje denarne zadrege, se lahko članarina zopet zniža. G. Germek je predlagal naj se glasilo „Učiteljski Tovariš“ pošilja vsem članom brezplačno, zato pa se naj članarina primerno zviša, na pr. na 5 K kakor je to pri „Lehrerbundu“. G. Lichtenwallner je izjavil, da za to delegatje nimajo danes pooblastila svojih društev. Zadeva se naj odloži, ter se o tem vrši posvetovanje v posameznih društvih. G. Brinar je za to, da se zanikrneže duševno izstrada s tem, da za nekaj let prenehajo učiteljski listi izhajati. Proti temu je govoril g. Strmšek. Nadalje so posegli v debato še gg. Pulko, Jelenc, Črnagoj, Brinar in Germek. Zadnji je svoj predlog umaknil toliko, naj delegatje vprašajo svoja društva. G. Brinar je predlagal, naj se naročnina iztirjava v naprej. Sprejeto. G. Luznar je nasvetoval, naj okr. učit. društva izberejo za vsak okraj poverjenike, kakor jih ima „Šolska Matica“. Gdč. Dovgan je povedala, da je to že vpeljano v postojnskem okraju. V debato je še posegel g. Pečnik, naker je bil predlog soglasno sprejet. V debato glede zvišanja članarine sta posegla gg. Pulko in Kosi, naker je bil blagajnikov predlog sprejet.

Nato so se določila poročila za zvečer in za glavno zborovanje. Določili sta se za zvečer predavanji „Slovenska učiteljska zveza“ (por. gosp. Šega) in „Novi učni in šolski red“ (por. g. Likar), za glavno zborovanje pa „Nerazdeljeni čas pouka“ (por. g. Šijanec) in „Učiteljsko delovanje izven šole“ (por. g. Strmšek).

Prvi poročevalec (g. Šega) je začel takoj poročati o svoji temi (popolno poročilo prinese Zvezino glasilo). Koncem svojega poročila je predlagal, naj zbor izvoli odsek treh članov, ki naj vse potrebno ukrene, da se čimprej ustanovi avstrijska slovenska učiteljska zveza, nadalje naj se izvolita dva člana, ki se naj udeležita srbskega učiteljskega kongresa v Belgradu 4.—9. avgusta t. l., da se dogovore o vsem potrebnem s srbskimi tovariši zaradi ustanovitve jugoslov. učit. zveze. Glede obeh točk se je vnela živahna debata, in sicer so govorili k prvi točki gg. Strmšek (proti) Gradišnik in Gangl (za). Na predlog g. Kosija so se izvolili v prvi odsek gg. Jelenc Šega in Gangl. Za Belgrad pa je predlagal g. Flere gg. Jelenc in Gangl. V debato so posegli gg. Likar, Lichtenwallner (govorili za tri odposlanke) in Germek, ki je predlagal, naj se pošlje v Belgrad tudi eden član tržaškega slov. učiteljskega društva, ki je rodom Srb. Govorili so še gg. Gangl (ki se je prostovoljno odpovedal oficijalnemu zastopanju na korist Srbu, a šel bo vseeno v Belgrad) Likar (naj se agitira, da jih gre čimveč) in Črnagoj (za tri oficijalne zastopnike Zaveze, a Srba naj pošlje tržaško bratsko društvo.) Sprejeto.

O novem učnem in šolskem redu je poročal g. Likar. Njegovo poročilo je bilo polno bodeče satire na vsak posamezen paragraf ter je izzvalo splošno veselost. Kritikoval je štirikratno izdavanje šolskih spričeval na leto; nadalje določbo, da mora učitelj, ki tri leta ni poučeval, napraviti znova usposobnostni izpit, dočim sme na Kranjskem poučevati nad 60 oseb, ki nimajo nikakega učnega spričevala. Bedasta je tudi določba, ki prepoveduje posebno poučevanje za denar.

Poročilo se je z velikim odobrenjem vzelo nanzanje.

G. D. Česnik je poročal o spremembi društvenih pravil, ki so se brez ugovora soglasno odobrila.

Pri volitvi vodstva in upravnega odbora so bili soglasno izvoljeni dozdani funkcionarji, in sicer za pred-

sednika L. Jelenc, za tajnika D. Česnik, za blagajnika pa Luznar. Tudi odborniki za izven Kranjske dežele so ostali dosedanj. Istotako so bili za pregledovalce računov izvoljeni dosednji trije člani.

G. Šega je predlagal: Delegacija Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev pooblasti predsedništvo Zaveze, da poda posameznim dež. šol. svetom predlog, da naj se velike počitnice po dotičnih slovenskih deželah uredi tako, da trajajo povsod kakor na dotičnih srednjih šolah § (53).

Vnela se je zelo živahna debata, v katero so posegli gg. Pulko, Brinar, Rus, Belina, Matko, Križman, Germek, Košir. Končno je bil poročevalec predlog z veliko večino sprejet.

Nadalje je predlagal g. Šega: Delegacija Zaveze pozivlja posamezna dež. učit. društva, naj se izvoli odsek treh članov za vsako deželo, ki naj natančno pretrese novi šolski in učni red, in poda pismene opazke dež. šolskim svetom dotičnih dežel.

Tudi ta predlog je bil po kratki debati sprejet.

Končno je predlagal g. Kocbek resolucijo, v kateri naprosi Zveza ljubljanskega župana, ozir. mestni zastop, naj brezplačno prepusti dovoljno prostora na ljubljanskem gradu v nastanitev šolskega muzeja s štirimi oddelki (šolsko higijeničnih vzornih učil, učil zgodovinskega pomena, strokovna knjižnica.)

Resolucija je bila z velikim navdušenjem sprejeta.

S tem se je delegacijsko zborovanje malo pred polnočjo zaključilo. (Konec prih.)

Novo ministrstvo.

Dunaj, 4. junija. Cesar se je napram novemu ministrskemu predsedniku baronu Becku polvalno izrazil o strankah, ki so pokazale pri sestavi nove vlade toliko patrijotičnega samozatajevanja.

Praga, 4. junija. Češka glasila imenujejo novo ministrstvo navadno karikaturu, ministrstvo skrajne sile. Novi minister dr. Pacak je izjavil, da vstopi v ministrstvo le za svojo osebo, ne da bi bil s tem klub vezan na vlado. Isto velja tudi o poljskem ministru grofu Dzieduszyckemu.

Lvov, 4. junija. Poljski klub bo izvolil dosedanjega podpredsednika viteza Abrahamovica za predsednika; podpredsednik pa postane posl. Bobrznyski.

Dunaj, 4. junija. Baron Beck bo razvil svoj program v četrtkovi seji državnega zbora. Parlamentarna večina že sedaj agitira, naj bi se predlog za otvoritev debate o vladnem programu odklonil. Sploh se hoče razviti hitrejša delo v parlamentu, ki ostane odprt v pozno popoldne.

Delegacijsko zasedanje.

Dunaj, 4. junija. V nedeljo 10. t. m. sprejme cesar delegacije. Cesar bo odgovoril na predsednikov govor, a prestolnega govora ne bo imel. Poročilo grofa Goluhovskega bo zelo obsežno, ker bo obsegalo dve leti Delegacijsko zasedanje bo z ozirom na zborovanje obeh parlamentov prav kratko ter se v jeseni nadaljuje.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budapešta, 3. junija. Včeraj se je nadaljevala proračunska debata. Poslanec Pap (Romun) je izjavil, da odklanja proračun, ker nima zaupanja do vlade, ki noče priznati stranke nemadžarskih narodnosti, dočim sta bila Ludvik Kossuth in Deak za to, da se dajo nemadžarskim narodnostim politične pravice. — Poslanec Kovacs (neodvisna stranka) je odgovarjal ter izjavil, da se mu zdi nevarno že to, da so vsi nemadžarski poslanci v enem klubu. To dokazuje, da nameravajo prevreči dosednji red. Med njimi pa so tudi taki, ki gravitujejo na zunaj, in proti takim so potrebne celo izjemne odredbe. Končno je odgovarjal nemadžarskim poslanecem ministerski predsednik dr. Wekerle, ki je izjavil, da je vlada za ednako postopanje glede Madžarov kakor drugih narodnosti, a varovati

mora povsod madžarsko državno idejo. Zahteve narodnosti glede enakovrednosti njihovega jezika pri uradih pa se ne morejo izpolniti, posebno ne pri srednjih oblastnih.

Po takih izjavi pač ni čudno, da se ministrskemu predsedniku ni posrečilo v konferenci po seji pregovoriti zastopnike nemadžarskih narodnosti, da bi ne zavlačevali debate o proračunu.

Razpust ruske dume.

Petrograd, 4. junija. „Peterburgskaja Gazeta“ poroča, da ima Goremykin že od carja podpisani dekret, da razpusti dumo. Dne 29. m. m. je bila pri carju velika vojaška deputacija, ki je carja prosila, naj ukaže dumo razpustiti.

72 maloruskih poslancev dume si je ustanovilo svoj klub pod imenom „Ukrajinski klub“. Klub stopi v zvezo z maloruskimi poslanci dunajskega parlamenta.

Atentat v Madridu.

Madrid, 4. junija. Kralj je izjavil po atentatu: Atentat je bila infamija, strahopetnost. Ako me hoče kdo umoriti, naj stori to tako, da se zraven ne preliha nedolžna kri. — Minister notranjih zadev je razpisal 25.000 pezeta nagrade tistemu, ki bi pomagal najti sled za atentatorjem. V vseh španskih mestih in občinah je prebivalstvo sklenilo izjave, v katerih ostro obsoja napad ter izraža kralju in kraljici popolno udanost. Morda je tudi atentator med njimi.

Japonska in Koreja.

London, 4. junija. Japonske čete so naskočile utrjeno korejsko mesto Hongju ter razgnale korejske revolucionarje. Japonska vlada namerava proglasiti Daljni za prostó luko ter odpreti Mukden trgovini.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. junija.

Občinski svet ljubljanski

ima v sredo dne 6. junija ob 6. popoldne redno sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila: o prošnjah za vzprejem v domovinsko zvezo mestne občine ljubljanske; o prošnjah za podelitev meščanstva; o prošnjah za podelitev meščanskih podpor; v zadevi imenovanja okrajnega načelnika za Vodmat; o nasvetu zastran vsebine reverzov pri prizidavah; o prošnji Antonije Ižančeve, vdove po mestnem stražniku Edvardu Ižancu za določitev pokojnine, vzgojevalnine in posmrtni četrti; o uspehu nepričakovane skontacije v mestni hranilnici ljubljanski; o prošnji „Deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem“ za prispevek; o dopisu prometnega ravnateljstva državnih železnic za prispevek poizvedovalni in potovalni pisarni v Londonu; o vlogi „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“, da bi mestna občina kolkovala svoje spise z društvenimi znamkami; o nasvetu mestnega magistrata, da se na II. mestni deški šoli v eno šolsko sobo napelje tok za fizikalne poskuse in razsvetli stranišče; o odkupu inventarja „Ljubljanskega drsalnega društva“; o prizivu hišnega posestnika Ivana Bahoveca proti odloku mestnega magistrata z dne 12. aprila 1906 št. 8730 v zadevi popravil v hiši št. 17 v Hrenovih ulicah; o nazidavi enega nadstropja pri telovadnici I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulicah; o županovem Dopisu glede imenovanja potov in steza na gradu; o ponudbi odbora za sezidavo obmorskega hospica v Trstu, da bi mestna občina ljubljanska zavezala se stalno plačevati nekaj prostorov v tem hospicu; o obračunu za povečanje mestne elektrarne v letu 1905; o županovem dopisu glede nasvetov, katere stavlja začasni vodja policijskega urada po svojem uradnem potovanju na Dunaj in v Lince; o oddaji dveh ustanov za invalide na Kranjskem; o oddaji službe računskega revidenta; o prošnji neke hišne posestnice, da bi ji mestna občina dovolila prednost za neko nameravano posojilo pred svojim 3% posojilom; o prošnji nekega uslužbenca za bolniško podporo in o prošnji nekega uslužbenca za nagrado.

— **Na farovškem dvorišču v Bohinjski Bistrici** je bil v nedeljo 3. t. m. shod. „Slovenec“ in „Domo-ljub“ bodeta seveda zopet pisala, kako velečastna manifestacija S. L. S. je bil ta shod. V resnici pa so duhovniki zbornali le kakih 80 do 100 svojih kimavcev. Žensk je bilo gotovo več, kakor pravih klerikalcev, otrok pa je bilo, da jih je bilo veselje gledati. Govoril je dr. Šusteršič. Klatil je stare stvari. Rekel je: Splošna in enaka volilna pravica mora priti in ako je mi ne bomo naredili, jo bo pa cesar. Strašausko je napadal uradnike. Pravil je, da so se zdaj uradnikom zopet zvišale plače (všetje aktivitetnih doklad v po kojino) in popisoval uradnike kot največje lenuhe in zatiralce kmeta. O tem pa ni nič povedal, kako se duhovščina peba, da bi se ji zvišale plače, dasi noben stan tako lepo in brezskrbno ne živi, kakor duhovniki in ni noben uradnik tako plačan, kakor duhovnik. Dr. Šusteršič se je tudi kregal, zakaj so sedaj zemlje tako majhne, ko je pšenica po ceni, dočim so bile včasih žemlje velike, ko je bila pšenica draga. Ta razlaga o žemljah je služila dr. Šusteršiču v dokaz, da je tudi obrtnikom dal nekaj zausnic, češ, da ljudstvo izkoriščajo. Ob sebi se razume, da je napadal tudi napredne poslance zaradi zahteve, da duhovnik ne bi smel politkovati v cerkvi in vpraševal: kje naj potem duhovnik brani, kar je najsvetejšega in kar „Slov. Narod“ vedno napada, namreč duhovnike, vero, Mater božjo itd. Bohinjski klerikalci sicer niso posebno bistrih glav, ali celo njim se je zdelo to preneumno, celo ti so uvideli, da bodo duhovniki lahko v cerkvi brauili vse verske stvari tudi če se jim prepove v cerkvi politkovati. Tudi dober svet je dal dr. Šusteršič slov. liberalcem, češ, naj ne hodijo v cerkve in naj zidajo svojo cerkev, kjer naj bi dr. Tavčar pridigoval. Tudi v tem oziru so celo bohinjski klerikalci spoznali, da je bilo tudi to govorjenje bedasto. Konečno je dr. Šusteršič hvalil tudi samega sebe in popisoval, kako težke naloge ima kot poslanec pete kurije, ker bi Dolenjci radi vino drago prodali, Gorenjci bi ga pa radi poceni pili. Pozabil ni povedati, da on sam nikdar nič ne pije. (Za koga pa nosi sluga ljudske posojilnice šampanjca v drugo nadstropje Ovijačeve hiše?) Ko se je Šusteršič izkašljaj, so se ljudje razšli in se vpraševali, čemu je bil ta shod.

— **Graška vzajemna zavarovalnica** deluje prav pridno tudi med Slovenci in ima na tisoče slovenskih zavarovancev. O tej zavarovalnici piše „Slov. zadruga“: „Neki okrajni zastopnik je pisal po naročilu slovenske stranke slovensko vlogo. Ljubljansko zastopništvo je ni sprejelo. Zoper to se je on pritožil na ravnateljstvo v Gradcu. To pritožbo je pa ono na ta način rešilo, da je zastopnika odstavilo.“ Torej zavod, ki pospravi na leto mnogo tisoč slovenskega denarja, zaničuje slov. jezik tako, da slovenskih vlog niti ne sprejema in da kaznuje z odpustom svoje zastopnike, ki se upajo prositi nekoliko ravnopravnosti. Seveda smo tudi v tem slučaju sami največ krivi tej razmeri. V vodstvu gradske vzajemne zavarovalnice imajo tudi kranjski zavarovanci svoje zastopnike, ali celo interesentje sami se ne brigajo zato in posledica je, da so vedno izvoljeni sami nemški nacio-nalci tudi iz Kranjske.

— **„Slovenec“** je v soboto izpsoval ljubljansko slovensko izobraženstvo, ker je bil koncert sester Černjčkih slabo obiskan. Koncert je bil v hotelu „Union“ in kadar ni liberalcev v ta hotel, tedaj je „Slovenec“ vedno slabe volje. Nam je prav žal, da je bil lep koncert tako slabo obiskan. Mi smo delali za koncert največjo reklamo, vzlic temu, da je bil v „Unionu“, ali če se napredno občinstvo ni odzvalo, se tudi ni čuditi. Cene so bile visoke, umetnic ni nihče poznal, ljudje so bili nezaupni, ker „Glasbena Matica“ ni vzela prireditve v svoje roke, sezona za koncerte je pri kraju, marsikdo pa neče iti v klerikalni hotel „Union“, kjer se toliko psuje na liberalce in kjer gospodarijo tisti, ki so na najhudoobnejši način rogovlili proti „Narodnemu“. Vse to je uplivalo, da je bil koncert

tako slabo obiskan od strani liberalnega izobraženstva. Vprašati se pa moramo tudi zakaj pa ni bilo na koncert klerikalnega izobraženstva. V Ljubljani je kakih 200 tonzuriranih gospodov in vsi so ostali pri literčkih doma. „Slovenec“ se to ne zdi nič čudno. Če je s tem hotel priznati, da duhovnikov ni šteti med izobraženstvo, mu damo popolnoma prav. Izostali so tudi vsi tisti „blagorodni krogi“, o katerih je „Slov.“ časih poročal, da so delali gnečo v klerikalnem meščanskem klubu. Izostalo je sploh vse, kar je v Ljubljani klerikalnega. Na koncertu je bilo kakih 250 ljudi — med temi pet klerikalcev. Če je škandalozno, da je bil koncert slabo obiskan, je to škandalozno le za klerikalce. Ti so lastniki „Uniona“ in če zgrabijo razmere nepoznavajoče umetnike, da kaj prirede v klerikalnem hotelu, imajo pač moralne dolžnosti, da dvorano tudi napolnijo. Ali so mar klerikalci zidali svojo dvorano, da jim jo bodo polnili liberalci in da bodo liberalci nosili svoj denar v klerikalno podjetje? Liberalci imamo dovolj dvorano na razpolaganje in ne potrebujemo dvorane v hotelu „Union“; če pa klerikalci nimajo občinstva za tako dvorano, naj jo zapro in naj napravijo šnopsarijo, za katero imajo občinstva v izobilju.

— **Na adresu društva zoper jetiko.** Bolj nesnažnih in zaprašenih pisaren kakor so one v poslopju finančnega ravnateljstva, se v Ljubljani ne najde več in pomilovanja so vredni uradniki, ki morajo v teh umazanih prostorih uradovati. Toda ti si ne morejo pomagati, stranke pa, ki moramo tam neprosto voljno različne bacile loviti, obsojamo to kar najodločnejše. Vzrokov tej malomarnosti je menda več. Finančno ravnateljstvo baje štedi posebno pri služabnikih. Kakor se nam zatrjuje, morajo nekateri slugi poleg vse druge svoje službe po 10 do 14 (reci in beri: štirinajst) sob pospraviti in prahu očediti. Naravno je, da se to le površno opravi. Vzpričo množine strank, ki posečajo te pisarne, je bila poprej navada, da so se te pisarne dvakrat na leto do dobrega oznažile. To sicer ni povsem zadostovalo, toda nekaj je pač bilo. Odkar se je pa ustanovilo društvo zoper jetiko, je menda zavladalo prepričanje, da popolnoma zadostuje, če se izobesi plakat z napisom „Kako se ubranimo jetika“ in da je dvakratno snaženje odveč in le izkoriščanje državne bisage! Kaj nam koristijo vsa društva zoper jetiko, če se celo vlenaoobraženi faktorji v tako nasprotno z njimi postavljajo! Wenn das am grünen Zweige geschiebt, kaj naj potem zahtevamo od manj naobraženih ljudi? Društvo zoper jezik, kakor tudi deželnega sanitetnega referenta resno opozarjamo na te razmere.

— **Promocija.** Na vseučilišču na Dunaju bo v petek, 8. t. m., promoviran doktorjem prava gosp. Srečko Lajnsič. Čestitamo!

— **„Slavčeva“ pomladanska veselica.** Na binkoštno nedeljo popoldne je priredilo pevsko društvo „Slavce“ na vrtu in v areni „Narodnega doma“ pomladansko veselico in odmenilo del čistega dohodka te prireditve zakladu za Miroslav Vilharjev spomenik v Postojni. Spričo nestalnega vremena, kakor ga imamo letos, ni mogel nihče slutiti vremena naprej, vendar je imel „Slavce“ to pot srečo: vreme je bilo prekrasno in vkljub temu, da je premnogo ljudi odšlo v okolico, je bil kmalu po pričetku veselice obširni vrt „Narodnega doma“ popolnoma poln, tako, da so morali iz notranjih prostorov prinesiti vse mize in stole, kar jih premore „Narodni dom“, in še je dosti ljudi odšlo, ker niso dobili prostora. Jako ugoden vtisek je napravilo na občinstvo, da so se pevci „Slavca“ trudili z donšanjem miz in stolov iz raznih sob „Narodnega doma“ ter da so prepustili vse svoje sedeže slav. občinstvu na razpolago. Lepi, senčnati vrt „Narodnega doma“ bi pač vedno zaslužil takega poseta. Igrala je prav marljivo vojaška godba, deloma tudi slovanske skladbe, pevski zbor „Slavce“ je pa pod vodstvom pevovodje g. H. Beniška med presledki zapel petero prav lepih zborov, in sicer A. Lebanov „Slavčev

zbor“, V. Novakov „Gorski kraj“, J. Procházkevega „Popotnika“ in A. Sachsov „Ti osrečijo te hoti“ ter „Slovansko pesem“, ki so jo pevci morali ponoviti. Odlikovali so se osobito solisti gg. Dražil, Kranjc in Rus. Kako poje pevsko društvo „Slavce“, naše najstarejše pevsko društvo, to je priznано že vsesplošno, za ugoden uspeh je pa porok tudi tak pevovodja, kakršen je g. Benišek. V areni je bilo razstavljenih obilo lepih daril, za katera so prodajale brhke prodajalke srečke med občinstvom, troje daril se je pa nazadnje na številke vstopnic izžrebalo. Omeniti nam je še šaljive pošte, umetalnega ognja in drugih takih razvedril, ki so zadnji čas postala običajna pri skoro vseh veselicah. O mraku se je pa pričela za nekatere posetnike pač najvažnejša točka, namreč ples, ki je zbral v prostorni areni toliko poskočnega mladega sveta, da so se komaj še prosto vrtili. Zabave torej ni manjkalo. „Slavce“ je lahko zadovoljen v vsakem oziru, tako tudi občinstvo; samo postrežba se nam je zdela nekoliko prepočasna, kar pa je pripisovati temu, da se restavrater ni nadejal, da bi bilo z ozirom na sobotno skrajno slabo vreme pričakovati tako obilno občinstva. Udeležnikov je bilo nad 800 izvržene ljudi iz srednjih stanov, ki so takim veselicam še vedno najzanesljivejša opora. „Slavcu“, ki je izmed najmarljivejših naših narodnih društev, želimo od srca še mnogo tako dobro uspelih prireditev. — V korist Vilharjevemu spomeniku so poklonili preplačli nastopni gg. in sicer: Opatijski Sokolaš 60 h; opatijski „Slavce“ 20 h; L. Rogl v Ljubljani, odkup 1 K; Pianeki, vodja gluho-nemnice, 1 K 60; Trnkóczy, lekarnar, 3 K; Maček, sotrudnik, 20 h; Vičič, sotrudnik, 20 h; Neimenovan 80 h; Jos. Jamnik 60 h; Rudolf Sartory 1 K; Vaso Petričič 5 K; odv. dr. Hudnik 1 K; neimenovana gospica 1 K; ga. M. Rozman, gostilničarka, 2 K; več neimenovanih iz obrtniških in uradniških krogov po 20 h, zneso 8 kron.

— **Prihod čeških tehnikov.** Jutri, v sredo z večernim vlakom pride v Ljubljano več čeških tehnikov pod vodstvom profesor Hraskega. Sestanek je v „Unionu“, kjer prenoče. Zjutraj položijo venec na Prešernov spomenik. V četrtek zjutraj se odpeljejo v Vižmarje da si ogledajo regulacijo Save. Potem se vrnejo zopet v Ljubljano ter si ogledajo mesto. Zvečer odpotujejo z brzovlakom v Trst.

— **Izlet pevskega zbora „Glasbene Matice“** vrši se v nedeljo 10. t. m. Oni člani, ki se izleta udeleže blagovole naj priti k pevskim vjam. Danes je skušnja pevskega zbora, jutri, v sredo skušnja mešanega zbora, vsakokrat ob 8. uri zvečer.

— **Znanstveno potovanje.** Vi-narski nadzornik za Kranjsko g. Bohuslav Skalický gre na znanstveno potovanje na enologičnem polju po Primorskem, Gornji Italiji, Južnem Tirolskem in v obrenskih pokrajinah za 4 tedne. Poljedelsko ministrstvo mu je dovolilo v ta namen podpore 800 K.

— **Poročil se je** danes g. Dragotin Tausers, vodja dobro znane tukajšnje restavracije pri „Lloyd“ z ljubeznjivo Čehinjo gđc. Marieco Masno. G. Tausers ki je omenjen gostilno na svoj račun prevzel, pridobil si je v svojem mnogoletnem službovanju v gostilniški stroki na Francoskem in na Angleškem mnogo znanja in bode znal ohraniti „Lloyd“ renomé ki ga je dosedaj imel. — Poročil se je g. L. Kopač, trgovec in posestnik v Novem mestu, z gđc. Mici Rabičevico iz Ljubljane. Čestitamo!

— **Afera Matilde Löwy.** Kakor znano, je bila Matilda Löwy, lastnica tolerantnih hiš v Ljubljani, 30. novembra 1905 pred deželnim sodiščem ljubljanskim zaradi oderutstva obsojena na 6 mesecev težke ječe, v denarno kazen 2000 K, po prestani kazni se pa izira iz avstrijskih dežel. Zastopnik obsojenke je vložil na najvišji sodni in kasacijski dvor ničnostno pritožbo ter pritožbo glede krivde in kazni. Ničnostno pritožbo je pa kasacijsko sodišče zavrglo ter potrdilo prvo razsodbo v popolnem obsegu glede krivde in kazni.

— **Redek jubilej.** V Poljniku pri Litiji so večeraj trije pari obhajali zlato poroko. Jubilatnje so: Juri in Ana Dolar, posestnika v Zgor-njem Poljniku, Ivan in Jera Dolinšek, posestnika v Gor. Tepah ter Andrej in Jožefa Kadunc, kožarja v Spodnjih Tepah. Vsi trije pari štejejo skupaj 463 let in so še vsi izredno krepki.

— **Dva požara.** Danes teden je zgorel posestniku Alojziju Žnidaršiču v Rojah pri St. Jerneju pod, hlev, hiša ter več orodja in živil. Škode je 3000 K, zavarovalnina pa znaša le 700 K. Zgorelo je tudi eno tele. Zažgal je 7letni Žnidaršičev sin. — V Ostercu pri Kostanjevici je pa pogorel isti dan posestniku Jo-

žefu Klemenčiču pod, vsled česar je škoda 1600 K.

— **V Dol. Logatcu** je bil mini podoben potres v nedeljo zvečer t. j. 3. t. m. ob 9. uri 5 min.

— **Županstvo Boh. Bistrica** dovolilo je subvencijo za razstavo vaje-niških del na Bledu 20 K, tako tudi posojilnica in hranilnica v Gor-jah znesek 20 K, ter obrtna in trg. zbornica v Ljubljani 50 K.

— **Roš — divji petelin** — **Pacher — Svetle kronce.** Iz Hrast-nika se nam piše: V najneslanejšem listu, kar jih premore svet, v mari-borški „Südt. Presse“ je nekdo na-padel g. župana Roša ter njegove sinove, češ, da so ti poslednji ukradli Pacherju petelina. Dični „Slove-nec“ je stvar seveda ponatisnil ter obljubil o tem še pisati (!!) Da si ne bodo gospodje okoli imenovanih listov preveč belili glav, naj jim bo zadeva pojasnjena. G. Rošev lovec je sprem-ljal dotično noč županovega sina na lov. Zasledila sta petelina in jurist Roš ga je tudi položil z borovca, ki se po prepričanju obeh ni nahajal v Pacherjevem revirju. Kar se je to in ono govorilo o tem petelinu, je šel imenovani lovec pokazat Pacherju, kje da je padel petelin. Čebi le malo slutil, da je dotični prostor še v Pa-cherjevem revirju bi kot lovec pač ne bil tako naiven, da bi to storil, o tem naj bodo uverjeni kakor gospod Pacher, tako tudi gospodje od Preše do enakovrednega „Slovencea“. Pri tem sestanku — na mej. obeh revir-jev — je izjavil Pacher, da mu za petelina ni prav nič, vendar ga ve-seli, da bodeta odslej obe stranki po-znali mejo, katero je on ravno ta teden kot starejši najemnik pokazal lovecu g. Roša, ki dosedaj še ni lovil v tem revirju, v lasti bivšega ravnatelja Drascha, kateri ga je pa pred kratkem prepustil g. Rošu. Ni torej čudno, da ni lovec poznal meje do metra natančno. Vendar je pa pri-pomniti, da nista stala lovec in jurist Roš, ko sta petelina streljala, v Pa-cherjevem revirju, ampak proč od meje, in je strel frčal čez tisto mili-meter debelo črto, ki deli oba revirja. Kakor rečeno, je g. Pacher izjavil, da mu ni za petelina prav nič. Nam se je to seveda čudno zdelo, kajti njemu, ki je ponujal svoje peteline celo v graški „Tagesposti“ ter jih tudi nekaj pustil ustreliti za drag denar (naši lovci pravijo, da ta ba-rantija ni lovska), njemu bi ne bilo za petelina?? In res! Pisal je županu Rošu, da je tega sin ustrelil v nje-govem revirju petelina. Gosp. Roš je odgovoril, da mu tega ni dovolil, da nesrečo grozno obžaluje in da ne ve druge pomoči, nego se obrniti k so-dniji. Tak je bil odgovor, namesto svetlih kronc, katere je pričakoval Pacher. Še nekaj! Ker je g. Pacher izjavil, da mu ni prav nič za petelina, ni bilo posebno taktno, da je kot Slovenec in kot lovec govoril o tej zadevi v neki nemški nelovski družbi v Hrastniku... Sicer pa moramo g. Pacherju čestitati k najnovejši zvezi, namreč s privrženci zgoraj imeno-vanih listov. Bojimo se le, da bodo prišli ti gospodje na sled njegovi kupčiji s psom župnika Veternika. G. Pacher? Svetle kronce...

— **Iz Št. Petra v Savinski dolini** se nam piše: V sredo popol-dne smo imeli hudo nevihto s točo in dežjem. Vkljub temu je kmet Za-gožen ostal s svojo ženo in dvema otrokoma na polju in pridno delal, ne da bi se zmenil za nevihto. Kar naenkrat se je silno zabliskalo in strela je udarila v sredo med Zagož-novo rodbino. Mati in 18letni sin sta bila na mestu mrtva, očeta in drugega otroka so pa onesveščene neshi s polja. Oče je sedaj že okreval, otrok se pa bori s smrtjo.

— **Silna toča** je pobila skoro vse poljske prideleke v haloških obči-nah na Štajerskem. Vinogradi in sa-dovnjaki so popolnoma uničeni. Ljudje so tekot četrte ure postali be-ražli. Nekateri posestniki imajo 20 do 40 K škode.

— **Na avstrijskih univerzah** študira letošnje leto 1923 dam. Toliko jih še ni bilo nikoli.

— **Odlikovan obrtnik.** Na du-najski „Allg. Frühjahrs-Ausstellung“ je dobil veliko zlato kolajno gospod Franjo Koncilja, čevljar-ski mojster in lastnik I. opatijske trgo-vine s čevlji v Opatiji. Gosp. Kon-cilja je rojen v Šiški, in je med opa-tijskimi Hrvati in Slovenci zelo pri-ljubljen.

— **Mednarodna umetniška iz-ložba v Rudolinumu v Pragi** je kon-čana. „Česko umetniško društvo“ (kra-soumna jednota pro Cechy) je kupilo izloženo sliko našega mladega umet-nika Rudolfa Marčica iz Litije.

— **Promet** je bil binkoštne praz-nike na železnici velikanski. Vsi vlaki so bili izredno dolgi in skoraj tudi vsi podvojeni. V Postojno se je z južnega kolodvora odpeljalo s poseb-nim vlakom 546 oseb. Železniški usluž-benci so imeli jako naporno službo, in se jim mora vsekakor priznati toč-nost, ker se oba dni ni pripetila tu-kaj niti najmanjša nesreča. Nekateri

vlaki so sicer imeli manjše zamude, kar je pa v takih slučajih neizogibno.

— **Vlomi — tatvine.** V soboto ponoči so dosedaj še neznani tatovi vlomili v skladišče in komptor ge. Jožefe Murnik-Ivančeve v Metelko-vih ulicah št. 4, tam vse prebrskali po predalih in ker niso dobili, nič denarja, so jo krenili na delo dalje in se lotili trafike na južnem kolodvoru. Tam so sioma vlomili vrata in: pò-kradli mnogo viržnik, portorik, stam-bul, šport, nil, tobaka, zalepk in 40 kron denarja. — Istega dne je neki tat ukradel na Hranilnični cesti št. 2 tiskarjevi soprogi ge. Tuttovi krilo in dežnik. S tem je ponoči zlezal čez zid na Mikošičevi cesti na Boštjan-čičevo dvorišče in šel v podstrešje, kjer imajo služkinje svojo obleko. Tam je iz omare pokradel služkinji Franciški Remškarjevi več obleke. Tuttove krilo in dežnik pa je popu-stil. Tat pa ni bil samo tat, ampak tudi škodoželjnejše. Kolikor ni mogel obleke odnesti, jo je polil z neko te-kočino in na raznih mestih prežgal s svečo in jo tako še to napravil ne-rabno. Ta ne zasluži samo zapore, ampak tudi batin. Isto noč je bilo ukradeno v Strelških ulicah šte. 29 ge. Franciški Pustovi par čevljev, njeni služkinji pa črn dežnik. Baje sta bila poskušena še dva vloma v trgovine, a se nista obnesla. — K neki stranki na Bleiweisovi cesti je hodil vsako jutro k rast zemlje nek 14letni dečko. Stranka ga je zasačila in oddala policiji, ki ga je potem iz-ročila staršem. V soboto ponoči je nek kamnosek popival po raznih gos-tilnah. K njemu se je pridružil neka neznana ženska in ga okradla, potem pa se odpeljala v Celje. Mestna po-licija je za njo brzojavila in ko je tatica izstopila iz vlaka, jo je sprejel celjski varnostni organ in jo odpeljal v zapor. Glede predznih vlovov je policija mnenja, da je tukaj zopet kak specialist in se občinstvo opo-zarja, da je previdno, vsak sumljiv pojav pa naj se naznani policiji.

— **Prevroče kri** je imel v nedeljo v Česnovarjevi gostilni na Dolenjski cesti posestnik s Karolinske zemlje Jo-žef Potokar. Ko so ga iz gostilne po-stavili pod kap, je začel zunaj tako razgrajati, da ga je moral svariti straž-nik. Ker opomin ni nič izdal, mu je napovedal aretovanje, a sedaj je bil pa ogenj v strehi. Začel postajati si-lovit in stražnik ga je s pomočjo dveh mimoidočih komaj spravil do mosta čez Grubarjevi prekop. Tam se je Po-tokar vrgel na tla in moral je priti še en stražnik, da so ga mogli spravi-ti v stražnico na Dolenjski cesti. Prišel je potem zeleni voz, v katerega so hudega Potokarja naložili in od-peljali v špehovko. — Istega dne so prišli na neko gostilniško kegljišče slikarski pomočniki Jožef Motič, Stanko Slavolup, Rudolf Banič Lju-devit Stopar in Ivan Golobič. Ker so bili na kegljišču domači kegljavci, je začel Golobič upiti, da se ima keg-ljišče takoj izprazniti, sicer pa da bo-de šlo vse v „franze“. Ko so jim ustregli, je potem lučal Stopar s kegljišča vrče jih razbil šest in eno šipo. En vrček je priletel neki na dvorišču še igra-joči deklici v nogo in jo je nekoliko poškodoval. Ko je prišla na lice me-sta policijska pomoč, sta dva razgra-jača takoj skočila v nadstražnika Go-ričana, Stopar ga je pa prijel z eno roko za roko, z drugo za vrat in le s teškim trdom se jih je oprostil. Vse razgrajaje so potem odvedli v zapor in se bodo morali zagovarjati pred sodiščem zaradi hudodelstva javnega nasilstva.

— **Na policijskih oglasih** je razstavljena šerpa, koja je pretečeni teden dosedaj še neznan ropar na cesti med Šiško in St. Vidom vrgel okoli glave Marije Zibertove, jo vrgel na tla potem jo pa oropal. Kdor bi o tem vedel kake podatke, naj jih naznani policiji.

— **Samomor.** V soboto zvečer se je s puško ustrelil v novi vojaš-nici c. in kr. 27. pešpolka desetni Jožef Jelinek. Zadel se je v levo sence. Ko so še živega prepeljali v garnizijsko bolnico, je tam čez dve uri umrl.

— **Ponočnjaki** so razbili v pe-tek ponoči po Rimski in Bleiweisovi cesti 11 električnih žarnic. Če si pi-janček napravi na ulici veselje z vri-skom, je oprostitivo, grdo in karanja vredno pa je, ako se kvare javne na-prave.

— **Ljubljanski kvartet šram-ljev** koncertuje jutri večer ob vsakem vremenu v restavracijskem vrtu pri „Levu“ prej Košenina na Marije Te-rezije cesti. Začetek ob 8 uri. Vstop prost.

— **Slovenci v Ameriki.** Stirje Slovenci so se ponesrečili v rudniku Cuatru v Koloradu. Pone-srečeni so bili Franc Lesjak in Franc Smrekar iz Zatiče, Ivan Vrabčič iz St. Jurja pri Celju in Albin Šorc iz Knežaka na Notranj-skem. Nogo je strlo v Rickettsu pri delu v tovarni Francu Pete-linu iz Ribnice, da so mu jo morali odrezati.

*** Najnovejše novice.** Bombe italijanskega kralja? Vankoni, kamor pride ta mesec italijanski kralj, so našli pri nekem pivcu, kjer se zbirajo anarhisti, tri apoljne bombe.

* Pobeg donoscev, bivši glavni prokurator sv. sinoda, je odšel vse funkcije ter se preselil v mesto samotno na Krimu iz strahu pred atentatom.

* **Zrakoplov zdravilišče** za čili. Francoski zdravnik za oči Robert Lamy, je opazoval, kako učinkuje zrakoplovba na oči ter doglad na 200 metrov očesni živci mnogo bolj intenzivno delujejo kakor na zemlji. Obenem se je pripravil, da zrak in temperatura v višini nevarno dobro de očem, zato proroča, da se bodo v doglednem času ustanavljala v zrakoplovih zdravilišča.

* **Beg na lokomotivi.** Amerikane James Larcy, paznik pri ameriški centralni železnici v Jinninezu (Mejka) je v prepiru zaradi dekleta ubil nekakega Mehinkanca. Mehikanci so ga hoteli linčati, a Larcy je bežal na kotel dvor ter je skočil v ekspresni vlak, ki je bil določen, da odpelje na sever. Med tem, ko so njegovi zasledovalci preiskovali vozove, je prispel Larcy do lokomotive, jo odpel od vozov, skočil nanjo ter pritisnil vlakovodja z nabitim revolverjem da je moral brž odpeljati. Minuto potem je na lokomotiva drvila proti ameriški meji, ki je bila 370 milj oddaljena. Železniški uradniki so brzojavili do sosednjih postaj, in na njih postajah so dajali znamenja, da je nevarnost, ker so upali na ta nam prestrašiti Američana, da bi vstopil ter zapustil lokomotivo; toda Larcy je zapovedal vlakovodji, naj ne pazi na noben signal, tako da so morali sosednje železniški uradniki vsi progo prazniti, da se ni pripetila kaka nesreča. V Chihuahui je lokomotiva ustala, da si je vzela vode; prevoznika je dotle v 147 minutah 145 milj, stalo progo do ameriške meje je prevozila v 2 1/2 urah. Ko sta prispela ar milij preko meje, sta zapustila Larcy in vlakovodja lokomotivo ter gnila v gorovju Sierra Madre. Mehikanski železniški upravi pa ni preostalo drugega, kakor lepo prositi državno Teksas, da ji je vrnila lokomotivo.

* **Zakaj je bljuval Vezuv?** Derikalni časopis v Verganiju se je domijal povodom zadnja potresne katastrofe neapoljskega ljudskega prevora: „Kadar Vezuv bljuva ogenj, pride hudič po kakega mogočnika svet“ ter je pristavil vprašanje: „Kdo bo pač ta!“ — Drugi dan pa je prinesel vest, da je umrl general jezičskega reda „črni papež“ Martin.

* **Polkovnik — urednik.** Polkovnik italijanskega generalnega štaba Enrico Barone, ki je bil mnogo let na Dunaju vojaški ataše, je odločil svojo šaržo ter vstopil za glavnega urednika v uredništvo „Tribuna“. Vojak je bil ta, ker mu je načelnik generalnega štaba prepovedal, dopisati o vojaških stvareh v „Tribuna“.

* **Število III na uri.** Malokomu je znano, zakaj se število 4 na urah kaže napačno s IIII, ne pa z edino pravim rimskim znakom IV. Povest o tem je sledeča: Prvo uro na Francoskem je izdelal leta 1370. Henri II. ki je bil poklonil kralju Karlu V., in ima pridevek „Modri“. Kralj je bil baje res pametna glavica v praktični politiki in vladanju, toda v šolskih predmetih pa ni bil posebno podkovan. Razveselil se je darila, toda da bi pokazal, da se tudi kaj pozna na take stvari, je iskal na uri, da bi našel kako napako na uri ter se enkrat opozoril umetnika: „Številke ne napravili napačno.“ — „Kako to, veličanstvo?“ — „Štiri se vendar piše s štirimi črtami?“ — „Veličanstvo, se motite.“ — „Jaz se nikoli ne motim!“ — zagrmel kralj, a umetnik je moral popravit število, ki je potem postala napačna do današnjega dne.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“, Vsebinski zvezek: 1. Oton Zupančič: Sonet. 2. Dr. Ivan Tavčar: Zvezek kongresa. 3. Petruška: Imel mladenič nikogar na svetu. 4. Dr. Josip Tomlinšek: Josip Stritar. 5. Jos. Stritar: Hvala! 6. Ivan Cankar: Poslednji dnevi Štefana Pogačarja. 7. M. P. Nataša: Idila. 8. Dr. Ivan Šorli: Romantiki življenja. 9. Dr. Fran Derganc: Janez Trdina. 10. Vladimir: Lilija. 11. Jos. Hain: Iz otočnih dni. 12. Vojeslav Polak-Spitigljajev: Razključeje nas tani. 13. Fran Strnad: Stroj. 14. Ksaver Meško: Popotnikova pesem. 15. Borisov: Kot da majski pljhi dihi. 16. Griša: Prvaljubzen. 17. Ivanov: Hrepenenje. 18. Vladimir: Grški motiv. 19. Književne novosti. Ljudmila Poljanec: Poezije. — Dr. Ivan Merhar: Ivan Cankar: Vseščini. Knezova knjižnica. — Dr. Jos. Tomlinšek: Dr. K. Štrekelj: Slovenske narodne pesmi. — Dr. Fran Meško: Slovenske Solske Matice knjige.

— Dr. K. Glaser: Kritike in prevodi za poskušajo. — Iv. Sbrizaj: Kraški svet in kraške vode. 20. Glasba. Dr. Vladimir Foerster: „Glasbene Matice“ koncert. 21. Medrevijami. „Oesterreichische Rundschau“. — „Slovenski Tednik“. — „Perotinar“. — x. Slavjanskija Izvešča. 22. Splošni pregled. Stritarjeva slavnost. — Domača umetnost. — Prevodi iz tujih jezikov. — Zemski ostanke Andrejčkovega Jožeta (Jož. Podmilška). — † Cvjetko Rubetič. — † Henrik Ibsen. — Janko Bratina: Das serbische Volkslied in der deutschen Literatur.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Detomor. Frančiška Spetič, posestnika in trgovca hči v Orehku, je poročila v noči na 21. svečana t. l. nezakonskega otroka ženskega spola, ter ga koj pri porodu s tem usmrtila, da ga je z eno roko prijala in stiskala za vrat, z drugo mu pa zapirala usta. Mrtvega otroka je zavila v ruto, nesla v klet, položila v neko jamo ter pokrila s krompirjem. Čez nekoliko dni jela jo je vest peči, podala se je k babici v Slavino ter ji pripoznala zločin. Ta je obvestila orožnike, ki so jo potem aretovali. Spetič dejanje priznava, pripomni le, da je to storila zaradi sramote pred domačini in ker se je bala, da bi jo starši zaradi otroka ne zavrgli. Pri razparanju otroka so našli zdravniki, da je bil popolnoma razvit, in da je živ na svet prišel. Obdolženka, ki je edini še živeči otrok pri hiši, je znala svoje stanje tako prikrivati, da domači o tem še slutiti niso.

Porotniki so obtoženko oprostili zaradi detomora, pač pa je bila radi skrivanja nosečnosti obsojena na 14 dni. Obtoženka je pred svojo materjo padla na kolena in jo prosila odpustitja.

Požigalec. Dne 19. sušca popolnoma je prebudil bajtarja Franceta Steleta v Podborštu glas, da njegova kočja gori. Komaj je z ženo in otroci iz nje pobegnili, že se je porušila veža in streha, ki je s plamenom gorela. Ogenj je objel celo hišo in le združenemu naporu vaščanov se je zahvaliti, da se ni razširil na sosedna poslopja. V sled požara je bilo Steletu uničeno vse imetje, pogoreli so mu poljski pridelki ter hišno in poljsko orodje; škoda znaša 865 K, zavarovan ni bil. Ogenj je zanetil Janez Goste, gostača sin iz Podboršta, ki je znan kot delomržen in žganjar.

Dne 18. sušca je popival po vasi, zvečer je šel nad svojo staro mater Marijo Juhant v Mlako, da bi mu dala denarja za žganje in ker ga ni dobil, se je jezen vrnil v Podboršt, stopil k slavnati stehi Franceta Steleta in jo z žvepljenko podžgal. Ko je stopil par korakov nazaj, je bila že vsa streha v ognju. Nato je še pomagal neko skrinjo iz veže potegniti, ter se nekaj časa gasenja udeležil. Vse to obdolženec sam odkrito priznava. Obsodba sledi.

Telefonska in urzvojavna poročila.

Dunaj 5. junija. Včeraj dopoldne so bili zapriseženi novi ministri in potem sprejeti v posebnih avdijencah. O cesarjevih izjavah pri teh avdijencah se poroča, da je cesar glede vstopa Čehov v ministrstvo rekel, da je to patrijotično dejanje in da je cesar obljubil Pacaku, da pride jeseni v Prago. Napram Pradeju je cesar rekel, da želi, naj bi se kmalu dogledlo sporazumljenje med Čehi in Nemci.

Dunaj 5. junija. Ministrski predsednik baron Beck je soboto sprejel poslanca Ivčevića. Rekel mu je, da je glavna naložba vlade, urediti razmerje z Ogrsko, izvesti volilno reformo in ustvariti porazumljenje med Čehi in Nemci. Ivčević je Becku razložil želje Dalmatinca. Ministrski predsednik je rekel, da bo te želje uvaževal in je izrazil svoje simpatije za Slovence in Hrvate (!).

Dunaj 5. junija. Za jutri je sklican ministrski svet ne sejo, da določi in redigira vladni program, ki ga razvije baron Beck v četrtkovni seji poslanske zbornice.

Dunaj 5. junija. Cesar je napram novemu učnemu ministru Marchetu izrekel željo, naj se volilna reforma kmalu izvede.

Dunaj 5. junija. Delegaciji se snideta v soboto; sprejem pri cesarju je določen na nedeljo. V tej zadevi je bil danes Goluchowski v celourni avdijenci pri cesarju.

Dunaj, 5. junija. Bivši minister dr. Randa je v svoji avdijenci, v kateri se je poslovil od cesarja, prosil in priporočil cesarju ustanovitev češkega vsenčilišča na Moravskem. Tudi Becku je Randa to stvar toplo priporočal. Beck je izjavil, da bo blagohotno uvaževal češke kulturne potrebe. Danes je Randa izročil Pacaku svoj portfelj. Pacak je imel pri ti priliki govor, v katerem je rekel, da je vedno delal za mir med Čehi in Nemci in da bo tudi v prihodnje tako delal.

Dunaj 5. junija. Dež. maršal opat Schmolke hoče odstopiti; na njegovo mesto pride princ Alojzij Lichtenstein.

Praga 5. junija. Pri postaji Nova Paka sta trčila dva vlaka. Neki poštni oficijal je bil ubit, dve drugi osebi smrtno poškodovani, ranjenih pa je 35 oseb.

Dunaj 5. junija. Tržaški poslanec Hortis je v Milanu v javnem govoru napil „skupni domovini, sladki Italiji“.

Belgrad, 5. junija. O binokostnih praznikih je hrvatsko pevsko društvo „Odjek“ v Zemunu razvilo svojo zastavo. Na slavnost je prišlo mnogo hrvatskih pevskih društev, ki so včeraj obiskala Belgrad. Bilo je nad 600 pevcev. Šli so korporativno v kraljevski dvorec, kjer so peli in aklamirali kralja. Ostali so v Belgradu ves dan. Meščanstvo in posebno oficirji so hrvatske pevce presrečno in bratski sprejeli.

—ut.

Madrid 5. junija. Slavnosti povodom kraljeve poroke se sicer vrše po programu ali vse le navidezno Udeležba je pičila. Kralj in kraljica se nista udeležila nobene slavnosti. Pri atentatu je bilo ubitih in ranjenih 103 oseb. Truplo anarhista Moralesa, ki je storil atentat, so razpostavili, a vlada je včeraj to odpravila.

Gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka. Meseca maja t. l. se je vložilo pri „Ljubljanski kreditni banki“ na vložne knjižice in na tekoči račun 903.965 K 02 v, vzdignilo pa 1.260.867 K 45 v. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca maja t. l. 5.308.105 K 79 v.

3 besede . . .

„Altvater“

Gessler

Krnov (Jägerndorf).

1334—9

Voljne masne pene

Doeringovega mila s sovo, zboljšana z dodatnim patentno zav. čistilnim mlekom, lepša koža, očisti polt, poži delovanje kože in tudi na najobčutnejšo kožo ne deluje dražljivo. Otrokom dobrota, damam potreba. Doeringovo milo s sovo se dobiva po 60 vin. povsod.

1237—2

Sarg glicerina

strijeno in tekoče

napravljajo kožo belo in nežno.

Dobi se povsod.

Listnica uredništva.

Izjavljamo s tem, da Karol Poglajen, podobar v Beli cerkvi, ni v nobeni zvezi z dopisom iz „Bele cerkve“ v št. 119 „Slov. Nar.“ z dne 25. maja.

Zahvala.

„Matica Slovenska“ in „Narodna tiskarna“ v Ljubljani sta blagovolili podariti Narodni čitalnici v Bovec precejšnje število knjig, — kot temelj javni knjižnici, ki jo namerava otvoriti bovaška čitalnica. Omenjenima društvoma bodi tudi tem potom izročena najlepša zahvala in priznanje. Vivant sequentes!

Bovec, 31. maja 1906.

Za odbor: **Ferdo Kavc**, f. č. tajnik.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806-2. Srednji zračni tlak 786.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
1. 9. zv.	727-9	20-0	sr. jgzhod del. jasno	
2. 7. zv.	726-5	19-1	sr. vszvzh. pol. oblač.	
3. 2. pop.	731-4	8-1	sr. jgzhod nevihta	
4. 9. zv.	736-2	5-9	sr. svzhod dež	
5. 7. zv.	737-5	7-2	sl. jgzhod sk. oblačno	
6. 2. pop.	736-5	16-8	sr. jug pol. oblač.	

Srednja predvečernja in včerajšnja temperatura: 21-4° in 11-0°; norm.: 16-1° in 16-3° Mokrina v 24 urah 0-0 mm in 46-8 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 5. junija 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majska renta . . .	99-70	99-90
4 1/2% srebrna renta . . .	99-65	99-85
4% avstr. krona renta . . .	99-80	100-—
4% zлата . . .	118-20	118-40
4% ogrska krona renta . . .	95-65	95-85
4% zлата . . .	113-80	114-—
4% posojilo dež. Kranjske	99-15	100-15
4 1/2% posojilo mesta Spiljet	100-50	101-50
4 1/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	99-70	100-70
4% češka dež. banka k. o. . .	100-45	101-45
4 1/2% žast. pisma gal. dež. hipotekne banke . . .	99-50	100-30
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr. . .	99-60	100-10
4 1/2% zast. pisma Innerst. hranilnice . . .	100-45	101-45
4 1/2% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	105-40	106-40
4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. . .	100-20	106-70
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr. . .	100-—	100-20
4 1/2% obl. češke ind. banke . . .	100-—	100-55
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	100-—	101-—
4% prior. dolenskih žel. . .	100-50	101-50
3% prior. juž. žel. kup. 1/2% . . .	99-90	99-90
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . .	99-50	100-—
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . .	318-60	320-60
4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . .	100-45	101-45

Srečke.

Srečke od 1. 1860 1/2 . . . 200-— | 202-— || od 1. 1864 . . . | 282-— | 284-— |
tizske . . .	156-25	158-25
zem. kred. I. emisije . . .	290-—	292-—
II. . .	290-—	299-60
ogrške hip. banke . . .	220-—	269-—
srbske a frs. 100-— . . .	100-—	108-00
turške . . .	154-75	155-75
Srečke . . .	22-55	24-55
Basiliška . . .	470-—	480-—
Kreditne . . .	78-—	84-—
Inomoške . . .	90-—	94-—
Krakovske . . .	57-—	63-—
Ljubljanske . . .	49-25	51-25
Avstr. rdeč. križa . . .	30-—	32-—
Ogr. . .	57-—	63-—
Rudolfove . . .	68-—	73-—
Salcburške . . .	520-—	529-80
Dunajske kom. . .	137-75	138-75
Južne železnice . . .	680-50	681-50
Državne železnice . . .	1663-—	1673-—
Avstr.-ogrške bančne deln. . .	675-50	676-50
Avstr. kreditne banke . . .	816-—	817-—
Ogrske . . .	242-—	243-—
Zivnostenske . . .	654-—	660-—
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	575-25	576-25
Alpinske montan . . .	2736-—	2745-—
Praške žel. ind. dr. . .	579-50	580-50
Rima-Murányi . . .	203-—	275-—
Trboveljske prem. družbe . . .	604-—	610-—
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	147-—	149-—
Češke sladkorne družbe . . .	11-34	11-38
C. kr. cekin . . .	19-10	19-13
20 franki . . .	23-45	23-63
20 marke . . .	23-97	24-05
Sovereigns . . .	117-20	117-40
Marke . . .	95-50	95-70
Laški bankovci . . .	252-25	253-25
Rubli . . .	4-84	5-—
Dolarji . . .	—	—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 5. junija 1906.

Termin.

Pšenica	za oktober . . .	za 100 kg K	15-66
Rž <th>za oktober . . .</th> <th>100</th> <th>12-96</th>	za oktober . . .	100	12-96
Koruza <th>za julij . . .</th> <th>100</th> <th>13-02</th>	za julij . . .	100	13-02
<th>za maj za 1. 1907 . . .</th> <th>100</th> <th>11-42</th>	za maj za 1. 1907 . . .	100	11-42
Oves <th>za oktober . . .</th> <th>100</th> <th>13-10</th>	za oktober . . .	100	13-10

Efektiv.

Neizpremenjeno.

Zahvala.

Žalujemo ob bridki izgubi našega nepozabnega očeta, oziroma tasta in starega očeta, gospoda

Ivana Šabec

kateri je dne 2. t. m. po kratki in zelo mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče umrl in katerega zemeljski ostanke so se dne 4. t. m. na viškem pokopališču k več nemu počitku položili, se podpisani za zadnje spremstvo in izraze sočutja iskreno zahvaljujejo.

2086

Ljubljana, dne 5. junija 1906.

Karolina Šabec, soproga. Avguštin Šabec, e. kr. učitelj. Ivan Šabec, uradnik e. kr. dež. vlade, sinova. Ostali otroci, vnuki in vnukinje.

Poštena deklica

stara 15 do 16 let se išče za popoldneve k majhnemu otroku.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

1990—2

Išče se prodajalka

za slaščičarno 2055

zmožna slovenskega in nemškega jezika.

Naslov pove upravništvo „Sl. Nar.“

Agent

ki potuje po Kranjskem, je dobro znan in spreten prodajalec, se išče za večjo trgovino z žganjem in tvornico likerjev.

Ponudbe z zahtevo provizije na upravništvo „Slov. Nar.“ 2044—1

Učenec

se sprejme takoj za prekaševalnico in mesarijo 2053—1

Fr. Golob, Spod. Šiška št. 150.

Sobnoslikarski in pleskarski pomočniki!

150 do 200 sobnoslikarskih in pleskarskih pomočnikov se takoj sprejme v Zagrebu. 2048—1

Pismena obvestila na naslov: I. Drusani, Zagreb, Ilica 52.

Stanovanje

v Knafovih ulicah št. 5 („Narodna Tiskarna“) v II. nadstropju s 3 sobami, kuhinjo in pripadki se odda za november. Več se izve v upravn. „Narodne Tiskarne“.

Restavracija „Narod. dom“

v Ljubljani.

Vsak dan sveže 2054—1

plzensko in termalno pivo

združenih pivovarov Žalec in Laški trg. Priznana dobra vina in okusna domača kuhinja. Lep senčnat lipov vrt. Za množični obisk se priporoča restavracija.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO LETNIK XXVI. (1906).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Boljše službe

se z največjim uspehom iščejo z oglašanjem v našem kolektivnem oglasniku

„Neue Freie Presse“ in v „Neues Wiener Tagblatt“.

Tudi za naznanila

kupovanj in prodaj kapitalisti

ali za pridobitev zveze s je njegova poraba prav primerna.

Prospekti zastoj,

M. DUKES nasl.

anončna ekspedicija za vse časopise tuzemstva in inozemstva na Dunaju H.

Pravkar izšlo:

Vošnjak Bogumil

Na razsvitu

Ruske študije.

Ta zanimiva knjiga je pisana objektivno, brez onega neutemeljenega slovenskega navdušenja, pa seveda tudi brez sovražne zagrizenosti. Saj jo je napisal Slovenec, Slovan. Omislil in preudiral naj bi si jo vsak izobražen Slovenec, da si razbistri svoje predstave in nazore o Rusiji in ruskem narodu. Marsikaj, kar se sedaj godi na Ruskem, mu postane jasno. Nesrečna vojna z Japonci, krvavi domači nemiri, slajni nenadni uspeh revolucije: za vse to moramo iskati in najti pravih vzrokov činitelev in ciljev. 54—56

Ukusne opremljena knjiga z izvršno risbo na ovojnem listu je izšla v založbi

L. Schwentnerja

v Ljubljani

Cena: broš. 4 K, eleg. vez. 5 K 50 h, po pošti 30 h več.

Lepo stanovanje

v Zgornji Šiški se odda takoj.
Natančneje se poizve pri lastniku
„Matjanu“, gostilničarju „pri kamniti
mizi“ v Zgornji Šiški. 1779-8

Lovski pes

(Vorstehhund) 2030-2
polangleški pointer, ki že tretje leto
lovi, se po ceni proda. Vpraša se v
Špitalski ulici št. 7 v prodajalni.

Prodajalna

s poleg ležečim stanovanjem se takoj
oddaja v Gradišcu št. 4. 1726-11
Več se poizve pri hišniku istotam.

Dva trgovska pomočnika

železninske stroke
se sprejmeta v Ljubljani. Ozira se le
na vojaščine proste, zanesljive moči.
Ponudbe v pošti predal št. 29
v Ljubljani. 2040-2

Hiša

za trgovino, zraven tudi strojarna in
gostilna, brez konkurence, na državni
cesti se proda, eventualno se da tudi
v najem pod ugodnimi pogoji.
Kje, pove upravnistvo „Slovenskega
Naroda“. 1893-6

Osebn kredit za uradnike,

častnike, učitelje itd. Samostojni
konzoriji Uradniškega društva za hrani-
lne vloge in predume dovoljujejo
posojila na osebni kredit pod najzmer-
nejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim
odplačilom. Posredovalci so izklju-
čeni. Naslove konzorijev naznani
brezplačno osrednje vodstvo
Uradniškega društva na Dunaju,
Wipplingerstrasse 25. 1164-28

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN OKROV 1897

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Prav lepo moderno stanovanje

tri sobe in kabinet, z balkonom, pred-
sobo, kopalno sobo in zraven spadajočim
se radi odpotovanja oddaja za avgustov
termin. 2046
Več se poizve v Predilnih ulicah
št. 10, II. nadst. poleg just. palače.

V Bohinjski Bistrici, v lepem kraju,
blizu novo zgrajene železnice,
se oddaja

poletne družinske sobe

z lepo
verando in vodovodom.
Na željo tudi opravljene sobe.

Cena po dogovoru.
Več pove Ivan Rabič, trgovec
na Javorniku, Gorenjsko. 1889-3

Kranjski naravni brusilni kamni

1896-6 (osle)
dajo najboljše ostrino kosam in srpom,
na kar se cenjeni kmetovalci in trgovci
opozarjajo.

I. kakovost z rdečo znamko „Kosec“ K 20—
II. „ „ „ zeleno „ „ 13—
III. „ „ „ sivi, več vrst, zelo dobri „ „ 8—
za 100 kosov z zabojem s kolodvora
Litija pošilja

J. Razboršek
Šmartno pri Litiji
Zavoj s 15 vzornimi kamni K 2-50 franko.

2 sobi

vsaka z dvema posteljama, lepo
opremljeni, oddaja se za čas od
15. julija do 15. septembra v najem.
Kje? pove upravnistvo „Slov.
Naroda“. 1992-2

Priložnostni nakup!

Velika, 20 metrov dolga in 8 metrov široka lesena
baraka z vso opremo za gostilno, namreč mize,
stoli, postelje itd. itd. se takoj poceni proda.
Vpraša se v Hrušiči v gostilni „pri veselem
Tirolcu“ ali pa v Ljubljani v gostilni „pri črnem
orlu“ v Gospodskih ulicah. 2032-2

Dragotin Jauses

vodja restavracije hotela „Lloyd“

Marica Jauses rojena Masny

2038

poročena.

V Ljubljani, dne 5. junija 1906.

Karel Planinšek

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z elektriškim
obratom ter specialna trgovina za kavo in čaj v Ljubljani
samo na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“
(postajališče cesne železnice)

priporoča vsak dan na stroj sveže žgano kavo; najfinejše vrste in
preizkušene zmesi po najnižjih cenah. Po pošti razpošiljam vsak dan.

Cook & Johnsona
ameriška

patentna kolesca za kurja očesa

(obl. varovano)

so danes edino sredstvo, ki bolečine takoj prepreči in vsak trn
gotovo odstrani. 2051-1

Sedaj najboljšo sredstvo sveta proti kurjim očesom.

En kos 20 vinarjev, 6 kosov 1 krona.

Dobivajo se sedaj po lekarnah: v Ljubljani (U. pl. Trnkoczy in Piccoli), Novem mestu,
Ribnici, Metliki, Kranju, Kočevju itd., kakor po vseh lekarnah monarhije.

Hamburg-Amerika Linie

Direktni promet z nemškimi poštami in brzoparniki
prevazanje oseb
v vse dele sveta
osobito na progal

Hamburg - Cherbourg - New York

Hamburg-Brazilija
Hamburg-La Plata
Hamburg-Vzhodnja Azija
Hamburg-Afrika
Hamburg-Kanada
Hamburg-Zahodna Indija
Hamburg-Mehika
Hamburg-Kuba

Hamburg-Francosko
Hamburg-Anglesko
Hamburg-Centralna
Amerika
Hamburg-Venezuela
Hamburg-Kolumbija
Genova-New York
Neapol-New York

iz Antverpna na Kanado, Brazilijo, La Platu, Zahodno
Indijo, Kubo, Mehiko, Vzhodno Azijo;
iz Havra na Brazilijo, Zahodno Indijo, Kubo, Mehiko,
Centralno Ameriko;
iz Boulogna na New York, Brazilijo, La Platu.

Parniki Hamburg-Amerika Linie nudijo ob izborni
hrani prekrasno priliko za potovanje za potnike v med-
kroju in v kajitah.

Zabavne in okreplilne vožnje pomorju:
v Zahodno Indijo; po Sredozem morju; v severne kraje;
vožnje v Orient; po Rivieri na semenj v Kiel;
v Islandijo na Severni ruč in na Šicbergo;
vožnje v znamenita kopališča.

Natančna pojasnila dajejo tukajšnje družbene agencije in
oddelek za osebni promet

Hamburg-Amerika Linie, Hamburg.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:
v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah šte. 28.

Trgovski učenec

ne pod 14 let star, s primerno šolsko
izobrazbo, nekoliko nemščine vajen, se
sprejme v trgovino z mešanim blagom
J. Razboršek 2021-2
v Šmartnem pri Litiji

Pozor! Pozor! Slovenski trgovci!

Samo I. kranjska tovarna finih pliškotov
E. Brandt v Kranju
razpošilja
150 kosov finega peciva á 2 vin. za 2 krone
75 „ „ „ 4 „ „ 2 krone
v krasnih kartonih po 1 ali 2 K. Večja
naročila še ceneje. 1963-2

Učenec

takoj sprejme šivilja **M. Fröhlich**,
Hrenove ulice št. 37, I. nadst. 2049

Trgovski sotrudenik

soliden, dobro izvežban manufakturnist,
spreten prodajalec se sprejme v tr-
govino z manufakturnim blagom
pri **Vinko Sketu v Ilir. Bistrici na**
Notranjskem. 2050-1

Kvartet ljubljanskih šramljev.

Jutri, v sredo dne 6. junija
ob vsakem vremenu

KONCERT

na restavracijskem vrtu
„pri Levu“
(prej Košenina)
na Marije Terezije cesti
Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga na Trbiž.** Ob 12. uri 52 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, Ljubno, Solzetal, Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 3. uri 05 m. jutraj osebni vlak v Trbiž od 3. junija do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, Solzetal, Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejce, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 40 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Benetke, Milan, Florenco, Rim, Beljak, Celovec, Ljubno, Solzetal, Solnograd, Inmost, Bregenc, Zeneva, Pariz, Dunaj. — Ob 4. uri 10 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejce, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m. ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inmost, Monakovo, (direktni voz I. in II. razr.) — **Proga v Novo mesto in Kočevje.** Ob 7. uri 17 m. jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo-Toplje, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — Ob 7. uri 8. m. zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 07 m. jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, (direktni voz I. in II. razr.) Inmost, Solnograd, Franzensfeste, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 09 m. jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 13 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejce, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inmost, Zell, jezeru, Bad Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Solzetal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inmosta, Franzensfesta, Pontabla, Benetke, Milana, Florenco, Rima. — Ob 8. uri 46 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Solzetal, od Solnograda in Lince, čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejce, Plzena, Marijinih varov, Heba, Francovarov, Prago, Lipskega. — Ob 10. uri 37 m. ponoči osebni vlak s Trbiža od 3. junija do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Ob 8. uri 44 m. jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m. popoldne iz Straže-Toplje, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m. zvečer istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamniku.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 7. uri 10 m. zvečer. — Ob 10. uri 45 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. **Prihod v Ljubljano** drž. kol. **iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. jutraj, ob 10. uri 59 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. Ob 9. uri 55 m. ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Enonadstropna hiša

poleg cerkve, pripravna za vsako obrt, na trgu, z velikim 1600 m² metrom
sežnim vrtom, gospodarskim poslopjem, hlevom, pralnico, z vodovodom, 2 klet
in 3 njivami z žetvijo, katere se lahko prodajo kot stavbišča ker so ob glavni
cesti. Vrt je ob reki Rini, osobito za strojarje pripraven, ker ni druge strojar-
v okraju ter so surovine poceni, se proda s prašči in drugo živino vred.
Pojasnila daje lastnik v Kočevju, Glavni trg št. 90.

Meščanska korporacija v Kamniku

proda potom javne dražbe
dne 11. junija 1906. leta
ob 2. uri popoldne
na lesnem skladišču v Stahovici
1690 smrekovih hlodov, 844 m³
in 230 riževcev, 43 m³.
Upravnistvo meščanske korporacije v Kamniku
dne 4. junija 1906.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi
Rez. fond: 34.788.637-75 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 87.176.383-75 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsekolzi slovensko. narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarno so v lastnej bančni hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

Sprejema savarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga savarovalnica. Zinari je ugodno savarovanje na doživljenje in smrt s smenjajočimi se vplačili.

Veak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajnjem. Uživa najboljše sloves, koder poslova.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in obšnoskopske namene.